

ERFARENHETER OCH KUNSKAP OM
KILLARS VÅLD MOT TJEJER
OCH VÅLD I UNGAS PARTNERRELATIONER

**Ett år med ungarelationer.se-
erfarenheter och kunskap om killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer**

Producerad av Stiftelsen 1000 Möjligheter 2020
Copyright © Stiftelsen 1000 Möjligheter 2020

1000 Möjligheter
Eriksbergsgatan 46
114 30 Stockholm

ungarelationer.se drivs av Stiftelsen 1000 Möjligheter
www.1000mojligheter.se
www.ungarelationer.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD.....	3
SAMMANFATTNING.....	4
VAD ÄR UNGARELATIONER.SE?.....	8
BAKGRUND.....	9
KUNSKAPSÖVERSIKT.....	12
SPRIDNING OCH GENOMSLAG.....	16
QUIZET: "ÄR DU I EN SCHYSST RELATION?".....	18
STATISTIK I KORTHET.....	20
KÄRNMÅLGRUPP.....	22
UTSATTA TJEJER.....	24
UTSATTA KILLAR.....	28
KILLAR SOM UTSÄTTER.....	32
TJEJER SOM UTSÄTTER.....	34
SAMKÖNAT VÅLD UTSATTA TJEJER.....	36
SAMKÖNAT VÅLD UTSATTA KILLAR.....	37
VÅLD I UNGAS SAMKÖNADE RELATIONER.....	38
DE UNGA SOM UTSÄTTER I SAMKÖNADE RELATIONER.....	40
DE UTSATTA "ANNAT/VILL INTE DEFINIERA SIG".....	42
DE SOM UTSÄTTER "ANNAT/VILL INTE DEFINIERA SIG".....	43
PORREN.....	45
ÖVRIGA REFLEKTIONER.....	50
ÅTGÄRDSFÖRSLAG.....	53
FOTNOTER.....	56
REFERENSLISTA.....	58

FÖRORD

av Zandra Kanakarís

Han säger att han älskar mej men ändå så slår han mig. Han har sex fast jag inte vill. Om jag lämnar honom skulle han döda mig.”

Så skriver en av alla de unga tjejer som under det **gårnaåret** sökt stöd och hjälp hos ungarelationer.se på grund av det våld de utsätts för av sina, ofta jämnåriga, pojkvänner.

De flesta är i dag överens om att mäns våld mot kvinnor måste upphöra – det är också Sveriges sjätte jämställdhetspolitiska mål – men för att nå dit behöver samhället få upp ögonen för att killars våld mot tjejer är minst lika allvarligt som mäns våld mot kvinnor – och även vanligare. Arbetet med att få unga killar att sluta utöva våld mot tjejer måste prioriteras. Stödet och skyddet för just unga tjejer måste förbättras och kunskapen om att unga tjejer i så hög grad¹ utsätts för våld i sina nära relationer måste öka.

Detta var anledningen till att ungarelationer.se startade för ett år sedan. Vi såg ett stort behov, en avsaknad av offentlig diskussion om nödvändigheten i att fokusera på killars våld mot tjejer samt bristande stöd, kunskap och åtgärder för att komma till rätta med ett så omfattande samhällsproblem som detta är.

Att behovet skulle vara så stort som det visade sig vara hade vi dock inte kunnat föreställa oss.

Över **216 000 unika besökare** har sökt sig till ungarelationer.se under det första året, fler än **5400 samtalskontakter** har tagits av unga i chatten och över **28 000 personer** har gjort testet “Är jag i en schysst relation?”.

Majoriteten som fått stöd är tjejer under 18 år – alltså barn – som utsatts för någon typ av våld av en nuvarande eller tidigare manlig partner. De allra flesta av dem hade aldrig berättat för någon om sin utsatthet innan de kom i kontakt med ungarelationer.se.

Om mäns våld mot kvinnor ska upphöra måste vi göra allt vi kan och vända på alla stenar. En möjlighet som överhuvudtaget inte har undersökts ordentligt ännu i det svenska samhället är vad som skulle hända om vi satsade stora resurser (både ekonomiska och andra) på att börja med att motverka killars våld mot tjejer. Både genom förebyggande insatser, stöd för utsatta och behandling och konsekvenser för våldsutövare. Bara då kan vi närma oss visionen om ett jämställt samhälle fritt från våld. Vi kan inte riskera att fler unga kvinnors liv ska få förstöras eller i värsta fall gå förlorade.

Zandra Kanakarís är generalsekreterare på 1000 Möjligheter som driver ungarelationer.se

SAMMANFATTNING

Den 1 februari 2019 lanserades Sveriges nationella stöd- och kunskapsplattform för att motverka killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer; ungarelationer.se. I den här rapporten har vi sammanställt statistik, erfarenheter och åtgärder. Detta är en sammanfattning av innehållet.

Från de ungas berättelser får vi till exempel veta i vilken utsträckning de har berättat för någon om våldet innan kontakt med oss (oftast inte), hur stödet från samhället sett ut (ofta bristfälligt), hur gamla våldsutövarna är, och vilka uttryck våldet tar. Ett tidigare i stort sett osynligt fysiskt, psykiskt, digitalt och sexuellt våld, som pågått i det tysta blir därmed synliggjort.

Om ungarelationer.se

Att motverka killars våld mot tjejer är en förutsättning för att nå det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Trots det har det saknats satsningar och åtgärder som specifikt fokuserat på detta.

Därför är den nationella stöd- och kunskapsplattformen ungarelationer.se unik. Genom vår informationskampanj har vi under året nått i stort sett alla unga i Sverige i åldrarna 15-20 år. Sajten hade mer än 216 000 unika besökare, över 28 000 personer gjorde testet "Är du i en schysst relation?" och fler än 5 400 kontakter togs i chatten. Ungarelationer.se är därmed en ungdomsanpassad motsvarighet till Kvinnofridslinjen samt telefonlinjen "Välj att sluta" för vuxna våldsutövande.

Ungarelationer.se leder till konkret kunskap med ett bra bemötande samt möjligheter till

vuxna här och nu.

De insatser som förmedlas via sajten och stödet i chatten har goda möjligheter att leda till permanenta förändringar såväl på individ- som på samhällsnivå med sin banbrytande förmåga att nå så många unga med sina olika vålds- och hälsoförebyggande insatser.

De unga har också möjlighet att få en stöd-kontakt så att man kan chatta med samma person en gång i veckan. Efter tio veckor görs en gemensam utvärdering och därefter ges möjlighet till fortsatt stöd vid behov.

Genom stödet lyckas flera unga lämna en destruktiv relation som innehåller våld, eller vågar åtminstone berätta för en vuxen i sin närhet för första gången. De flesta svarar att de inte har berättat för någon om att de är utsatta för psykiskt, fysiskt och sexuellt våld därför att de inte förstår innebörden i de handlingar som de har blivit utsatta för. De vet inte vad som ingår i dessa olika former av våld och de vet inte heller om att det är brottsligt det de är utsatta för. Detta ingår oftast inte alls i skolornas eller ungdomsmottagningarna sex och samlevnadsundervisningar.

Vilka söker stöd i chatten?

Majoriteten som tar kontakt är tjejer som utsätts för våld i sina relationer med killar. Den vanligaste formen av våld som de berättar om är psykiskt, därefter fysiskt, sedan sexualiserat och sist digitalt våld. Ofta i kombination.

De flesta är under 18 år – det vill säga barn – och de har oftast inte berättat för någon annan om våldet tidigare.

Våldet som tjejer utsätts för är grövre, mer sexualiserat och får allvarigare konsekvenser än det våld som killarna är utsatta för.

Killar som är utsatta beskriver oftast ett psykiskt våld men är sällan oroliga för sitt liv eller för att få skador. Bland våldsutsatta tjejer är det vanligt att de är rädda för vad som kan hända om de försöker lämna relationen.

”Jag är jätterädd för min kille. Han har hotat mig med att lägga ut bilder om jag inte har sex med honom. Han slår också. Han var inte så här från början. Jag går liksom i gymnasiet och vågar nästan inte gå till skolan längre för vi går i samma. Jag kommer inte undan där heller, han slår när ingen ser där och har haft sex med mig där också.”

Våld i samkönade relationer förekommer också i de ungas berättelser och det är ofta grovt. Gruppen unga hbtq-ungdomar besöker sajten och tar del av stödet, men behovet är sannolikt större och vi hoppas nå ut till gruppen i än större utsträckning framöver via mer riktad information.

De som utsätter

”Har pratat med min flickvän om allt det jag gjort mot henne. Slagit henne, kränkt henne och tvingat henne ha sex med mig.”

Under året togs kontakter i chatten av personer som utövar våld cirka 3 gånger varje vecka. Unga våldsutövare i relation har tidigare inte haft någonstans att vända sig innan ungarelationer.se. Idag är det en ungdomsanspassad, nationell motsvarighet till ”Välj att sluta-linjen”.

Killarna som berättar om våldsanvändning beskriver oftare grövre, allvarligare och sexualiserade former av våld i jämförelse med de våldsutövande tjejerna som oftare beskriver psykiskt våld och som också oftare även själva är utsatta. Intressant att notera i sammanhanget är att den mest lästa texten i kunskapsbanken är ”Jag utsätter någon”.

Detta kan vara en indikation på att många våldsutövare besöker sajten men av naturliga skäl är det en högre tröskel till att faktiskt ta kontakt och berätta om vad man gör än att läsa om det. Det är dock ett viktigt första steg mot att förhoppningsvis senare ta kontakt för att välja att sluta utöva våld.

”Tvingar henne att suga av mig och får henne att ha sex fast jag kan se att hon verkligen inte vill. Kan ha sagt att hon är äcklig och en hora. Har hänt att jag tagit tag i henne några gånger, brottat ner henne och typ sagt att om hon inte ger sig så blir det värre. Då säger hon inget eller så gråter hon.”

Att så få döms och får konsekvenser är ett allvarligt problem och ett stort hinder för att förebygga killars våld mot tjejer.

För den grupp som har en viss insikt och tar kontakt så är ett **yetterligare** problem bristen på tillgång till insatser och behandlingar för unga våldsutövare i relation.

En kartläggning genomfördes för att hitta instanser att hänvisa vidare till. Det visade sig att det knappt fanns några verksamheter runt om i landet som tog emot våldsutövare under 18 år. Detta trots att kommuner numer i större utsträckning än tidigare börjat erbjuda insatser för vuxna våldsutövare. På vår mottagning i Stockholm kan vi erbjuda detta men upptagningsområdet är såklart mycket begränsat både geografiskt och i förhållande till de resurser som finns i verksamheten för detta.

Via ungarelationer.se erbjuds dock samtliga unga våldsutövare en kontinuerlig kontakt via chatt med syftet att våldet ska upphöra och inte upprepas i framtiden.

Att nå fram till unga våldsutövare och erbjuda insatser är naturligtvis avgörande för att förebygga detta våld.

”Jag vill bli en bättre pojkvän. Jag kan bli irriterad för småsaker. Höja rösten mot min flickvän, ta tag i henne på sätt som jag själv inte gillar. Jag vet att jag gjort mycket fel.”

Porrens påverkan

Porrens påverkan i de ungas relationer är mycket tydlig och återkommer i tjejernas berättelser, särskilt i samband med det sexuella våldet.

”ibland vill han titta på porr innan vi har sex. han har gjort allt med sin förra tjej. vill liksom inte vara sämre, känns som att det är lättare att jag bara står ut med det han vill. men han vill typ att jag suger av honom och han kör ner den rätt långt i halsen. då brukar jag få svårt att andas. han tycker det är sexigt. jag mår jättedåligt. hans killkompisar gör samma sak med sina tjejer och jag har inte varit tillsammans med någon innan så vet inte.”

De 200 unga som medverkade i våra referensgrupper inför lanseringen av unga-relationer.se ansåg att affischen med texten ”Måste man gå med på strypsex” var den absolut viktigaste. Det är också den mest klickade annonsen på snapchat. Tyvärr är det ofta denna affisch som vuxna inte vill sätta upp. Det visar på en stor okunskap om ungas vardag och porrens påverkan, som blir mycket tydlig när de unga själva beskriver det grova sexualiserade våld som porren bidrar till.

Samverkan

Initiativet unga-relationer.se präglas också av en kreativ samverkan med andra parter i samhället. Tex så genomförs parallellt kampanjen **”Svartsjuka är inte romantiskt”** tillsammans med alla Länsstyrelser och Jämställdhetsmyndigheten för att belysa våld i ungas partnerrelationer.

Ett stödmaterial för vuxna som i arbetet med unga vill lyfta frågan om killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer har också gemensamt tagits fram och sprids över hela Sverige. Materialet finns att ladda ned på www.ungarelationer.se/material

Ungarelationer.se samarbetar också med flera Samordningsförbund (organiserar ett **operativt samarbete mellan kommuner, regioner, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen** riktat till den del av befolkningen som befinner sig utanför studier och arbete) samt med paraplyorganisationen **NNS- Nationella Nätverket för Samordningsförbund** som ingår i ett regeringsuppdrag för att utarbeta metoder för att göra tidiga upptäckter av våld samt förmedla adekvata insatser.

Tillsammans har unga-relationer.se, NNS och Samordningsförbunden anordnat **spridningskonferenser på olika orter i Sverige** för att nå ut till yrkesverksamma som möter unga, samt till **politiker vid kommuner och regioner**, med kunskap om unga-relationer.se och våld i ungas relationer.

Barnkonventionen, Istanbulkonventionen samt den nationella strategin för att motverka mäns våld mot kvinnor

I Barnkonventionens artikel 6 talar man om barnets rätt till hälsa och social trygghet. Men de unga som vänder sig till unga-relationer.se, där de flesta i lagens mening fortfarande är barn, har fram tills nu många gånger varit helt ensamma med sin utsatthet. Erfarenheterna av kränkningar och psykiskt, fysiskt och sexuellt våld i deras allra första kärleksrelationer ger stora och djupgående skador på deras fysiska och psykiska hälsa och sociala välfärd och hotar att starkt begränsa deras möjligheter till utveckling och att ta del av sina mänskliga rättigheter.

Här ser ungarelationer.se ut att ha mycket goda möjligheter att bidra till permanent förändring både på individ- och samhällsnivå. Sverige har ratificerat **Istanbulkonventionen** vars syfte bland annat är att skydda kvinnor mot alla former av våld samt att förebygga, lagföra och avskaffa våld mot kvinnor. I artikel 3f skrivs tydligt ut att definitionen av kvinnor i konventionen även omfattar dem under 18 år.

Sverige arbetar också utifrån **Agenda 2030** och de globala målen där mål 5.2 innebär att alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet ska avskaffas.

Sedan 2017 har vi också en **nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor**. Den har som andra utgångspunkt ”Större uppmärksamhet på flickors och unga kvinnors utsatthet för våld”.

I den första uppföljningen av strategin som kom i januari 2020 så konstateras att just denna utgångspunkt, som specifikt nämner vad strategin betonar är den mest utsatta brottsoffergruppen, är den minst förekommande och finns i endast 11 procent av de drygt 200 åtgärderna som uppföljningen identifierat. Utgångspunkten förkommer i färre åtgärder inom de andra målsättningarna och saknas helt inom de brottsbekämpande. Inom ramen för uppföljningen har även en barnrättslig analys genomförts. I denna konstateras bland annat att ökat stöd för våldsutsatta unga personer i parrelationer kan behövas för att till exempel anmäla våldet.

Det påpekas också att det krävs underlag från BRÅ när det gäller personer under 18 år i kartläggningar av brott i nära relation.

Vidare konstateras att våldsutövande män och pojkar oftast nämns tillsammans i strategin, utan att göra någon åtskillnad mellan dem varken i stöd och behandlingsinsatser eller inom ramen för rättssystemet. Man skriver också att ”på den indikativa nivån behöver uppmärksamheten öka för att upptäcka ungas våldsutsatthet i parrelationer och insatser till redan våldsutsatta måste utvecklas vidare” samt att ”förebyggande insatser behövs på alla de olika nivåerna när det gäller våld i unga parrelationer.”

Mot bakgrund av detta är det tydligt att **den nationella stöd- och kunskapsplattformen ungarelationer.se** fyller ett stort hål men också att det finns stora brister i arbetet mot killars våld mot tjejer.

Vad bör göras?

Utifrån redan uppnådd effekt på mycket kort tid och med oslagbar kostnadseffektivitet samt en stor vålds- och hälsoförebyggande potential **bör fortlöpande satsning av ungarelationer.se finansieras av statliga medel så snart som möjligt, bäst genom ett regeringsuppdrag där bland annat uppföljning och utvärdering ska ingå.**

Mäns våld mot kvinnor börjar med killars våld mot tjejer. Vi kräver därför en omedelbar åtgärdsplan som till en början bör omfatta de tio punkter vi listar i slutet av rapporten.

VAD ÄR UNGARELATIONER.SE?

Ungarelationer.se är Sveriges nationella stöd- och kunskapsplattform för att motverka killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer.

PLATTFORMEN BESTÅR AV

EN STÖDCHATT som är öppen varje kväll klockan 20-22 för alla upp till 20 år som är utsatta för våld, som utövar våld eller är kompis till en utsatt eller en våldsutövare.

EN KUNSKAPSBANK med ungdomsanpassade texter om varningstecken, olika typer av våld och hur en schysst relation kan vara. Det finns olika texter som vänder sig till den som är utsatt, den som utsätter någon och den som är kompis.

ETT QUIZ ”Är du i en schysst relation?” där man får svara på tio frågor.

INDIVIDANPASSAT STÖD

I chatten får alla som tillhör målgruppen erbjudande om en så kallad egen stödkontakt. Det innebär att man chattar med samma volontär cirka en timme i veckan under tio veckors tid. Därefter görs en gemensam utvärdering och samtalen kan fortsätta ytterligare en tid, glesas ut eller rundas av. Syftet är att den stödsökande ska slippa berätta om sina erfarenheter för olika volontärer varje gång i chatten, få ett återkommande processuellt stöd och så småningom kanske bli redo att ta emot ett mer långtgående stöd.

Volontärerna har tillgång till en nationell kartläggning över var i landet det finns IRL-stöd för dem under respektive över 18 år, både utsatta för våld och utövare av våld.

När vi använder begreppet våld i den här rapporten så avses fysiskt, psykiskt, sexuellt och digitalt våld. Om inget annat uppges syftar termen våld alltid på alla typer av våld.

BAKGRUND

Stiftelsen 1000 Möjligheter har sedan 2010 mött och arbetat med både unga och yrkesverksamma, såväl online som IRL. Vi har expertkunskap om killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer, om unga utsatta för prostitution och om våldspreventivt arbete med unga killar. Vi driver verksamheterna ungarelationer.se och ellencentret.se.

1000 Möjligheter kämpar varje dag för barns och ungas rättigheter. Allt utifrån en kunskap om våld, kön, genus och makt. Vi arbetar för att unga inte ska utsätta andra eller själva utsättas för våld. Vi arbetar över hela Sverige och även i internationella projekt.

2005 grundades Järfälla Tjejjour och blev fem år senare, när den omorganiserades till 1000 Möjligheter, Sveriges första ungdomsjour. Det innebär att vi vänder oss till barn och unga. Vi vilar på en feministisk grund och vi tror att en förändring av destruktiva maskulinitetsnormer är en av de viktigaste nycklarna till att förebygga våld.

Vi arbetar med **ett inkluderande förhållningssätt utan att osynliggöra strukturer**. Det innebär till exempel att vi kan ha ett köns- och maktsperspektiv samtidigt som vi erbjuder individuellt stöd och hjälp för alla unga som har erfarenheter av våld i en relation eller som befinner sig i prostitution.

Efter att under många år ha arbetat brett med unga utsatta för våld – och även med unga förövare – började ett tomrum utkristallisera sig: **vi kunde se tydliga brister både i kunskap och stöd när det gäller killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer**.

Vi hade stödsökande med sådana erfarenheter och i deras berättelser blev det tydligt att de hade svårt att hitta någonstans att söka stöd för det de var utsatta för.

Dessutom visste de unga ofta inte att det som pågick kunde definieras som våld och att de själva var brottsoffer.

Vi noterade också att förövarna ofta var jämnåriga eller något äldre pojkvänner eller andra killar som tjejerna hade en intim relation med.

När vi undersökte frågan närmare såg vi också att varken samhället i stort eller ansvariga myndigheter hade uppmärksammat frågan i någon nämnvärd omfattning. Det såg också väldigt olika ut runtom i landet. Vissa stödsatser för unga hade till exempel inte unga utsatta för våld i partnerrelationer som sin målgrupp och vi hittade inga exempel på att socialtjänsten hade inlett utredningar baserat på denna typ av utsatthet. Detta trots att det i allmänna råden² står att en barnavårdsutredning ska inledas samt att det nämns specifikt i handboken om våld³. I den offentliga debatten nämndes killars våld mot tjejer nästan inte alls, utan fokus var på vuxna kvinnor utsatta av vuxna män. När det gällde unga tjejers utsatthet så var fokus framförallt på sexuella trakasserier och våldtäkter i offentliga miljöer.

I samtalen med unga både i stödarbetet och i det våldspreventiva arbetet ute i skolor och på fritidsgårdar framkom det ofta en vilja att få prata mer om just relationer. De unga gav en bild av att de får information om sex men nästan ingenting om relationer.

I kombination med att porren, som blivit allt grövre, i dag finns ett klick bort i allas telefoner, ger detta dåliga förutsättningar för unga att lära sig navigera kring hur en våldsfri, ömsesidig och sund relation ska vara.

Som Sveriges första ungdomsjour har vi också sedan 2010 kommit i kontakt med unga förövare i våra chatsamtal. Det var tidigt uppenbart att insatser för våldsutövare under 18 år knappt fanns att tillgå i kommunernas regi, som trots allt i att i större utsträckning än tidigare börjat erbjuda insatser för vuxna våldsutövare.

Allt detta sammantaget väckte våra tankar på att undersöka behovet av tydligare stöd och insatser när det gäller killars våld mot tjejer samt av kunskapshöjande insatser.

Vi började med att göra en omvärldsanalys som bekräftade vår uppfattning att väldigt lite tidigare hade gjorts på området. Vi hittade viss forskning⁴ och en del mer generella insatser, men endast i USA stötte vi på specifika satsningar⁵. Idén att skapa en motsvarighet till Kvinnofridslinjen, fast för unga och även för förövare och kompisar, föddes. Att den även skulle innehålla en typ av kunskapsbank med lättillgängliga texter var också något vi ville pröva. Vi ville att alla texter, bilder, begrepp och kampanjer skulle vara anpassade till målgruppen, och vi lade mycket tid och resurser på att förankra allt hos den.

Vi började med att anställa en referensgruppssamordnare som hade i uppgift att träffa ungdomar i olika konstellationer och på olika arenor såsom skolor, mässor, events, idrottsföreningar och fritidsgårdar. Utöver det tog vi också hjälp av fältassistenter, lärare och fritidsledare för att ställa frågor och testa

Vi har haft både skriftliga frågeställningar och muntliga samtal, enskilda och i grupp.

Totalt har över 200 ungdomar i olika åldrar deltagit i utformandet av det som idag är ungarelationer.se.

Några av de viktigaste och mest återkommande synpunkterna var:

- När man hör begrepp som ”kvinnofrid” och ”mäns våld mot kvinnor” så ser man framför sig en vuxen kvinna med barn som blir slagen av sin man. Man tänker inte att det lika gärna kan vara en 16-årig tjej som bli utsatt av sin jämnåriga pojkvän.

- Överlag saknades bilder och terminologi bland de unga för att beskriva killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer.

- Man upplevde inte att man någonstans hörde, såg eller läste något om de situationerna.

- Det fanns stora kunskapsluckor kring vad som kan definieras som våld, utöver grovt fysiskt våld, så det fungerade inte att kalla vår insats för något som innehöll ordet ”våld”.

- De unga efterlyste ett test för att få veta om man var i en bra eller dålig relation.

- Man föredrog att chatta istället för att ringa om man skulle söka stöd.

- Helst ville man att ett sådant stöd skulle vara öppet dygnet runt men annars kvällstid.

- Man ville att de man möter i chatten ska vara volontärer hellre än anställda eftersom ”de lyssnar för att de vill, inte för att de måste och får betalt för det”.

- Avsändaren skulle helst inte vara en myndighet ”eller nåt liknande”.

- Man tyckte att skolan borde ha ett uppdrag att förmedla kunskap om olika typer av våld, hur man ska vara mot varandra i en relation och berätta att våld aldrig är okej.

- Anonymitet var väldigt viktigt för att våga söka stöd.

Utifrån all information som vi fick från de unga, omvärldsanalysen vi gjort tidigare och diskussioner med yrkesverksamma landade vi i att 1000 Möjligheter var en lämplig aktör med rätt kunskap och erfarenhet för att genomföra en satsning som skulle mynna ut i en nationell stöd- och kunskapsplattform som fick namnet ungarelationer.se.

Förberedelser

En stor rekryteringsinsats inleddes för att komplettera befintlig volontärstyrka så att vi skulle kunna möta behoven i chatten som skulle ha öppet varje dag.

Över 250 intresseanmälningar inkom. Alla intresserade behövde svara på ett antal frågor för att kunna gå vidare till steg två i rekryteringsprocessen som var en intervju med frågor om eventuella egna bearbetade erfarenheter, värderingar, bedömning av egenskaper, lämplighet och engagemang.

40 stycken valdes ut, och dessa fick en specialframtagen utbildning omfattande 32 timmar fördelat över tio veckor. Utbildningen var utformad för att ge de stödsökande bästa möjliga hjälp och bemötande.

Den behandlade exempelvis mäns våld mot kvinnor, killars våld mot tjejer, våld i ungas partnerrelationer, juridik, HBTQ-kunskap, maskulinitetsnormer, särskilt sårbara grupper, samtalsmetodik, bemötande och hur man bör möta och samtala med förövare. Praktisk träning ingick också.

Inledningsvis satt alla nya volontärer tillsammans med mer erfarna volontärer vid sina chatttillfällen för att stötta vid svåra stödkontakter.

Alla chattar från de nya volontärerna granskades också av vår stödverksamhetsansvariga psykolog.

Efter den inledande fasen så övergick läsningarna av alla chattkonversationer till stickprov och läsande av de chattar som volontärerna själva flaggar – vilket kan hända efter en särskilt utmanande chatt eller om det är något som man önskar feedback kring i sitt bemötande.

Alla volontärer går också på obligatorisk uppföljande grupphandledning hos stödverksamhetsansvarig psykolog.

Innan ungarelationer.se öppnade genomfördes också en nationell kartläggning för att utröna vad det finns IRL-stöd för dem under respektive över 18 år – både vad gäller utsatta och utövare av våld – runt om i Sverige.

Kartläggningen gjordes genom enkäter till landets samtliga jourer (kvinno-, tjej- och ungdomsjourer) och kompletterades med undersökningar av kommuners utbud av stödverksamhet samt ungdomsmottagningar.

Syftet med kartläggningen var att kunna ge volontärerna ett verktyg för att kunna hänvisa stödsökande vidare till lämpligt lokalt stöd som nästa steg i att få direkt hjälp.

KUNSKAPSÖVERSIKT

Det finns förhållandevis lite forskning när det gäller våld i ungas partnerrelationer – eller nära relationer, som det ofta benämns – jämfört med forskningsområdet barn och våld i övrigt.

I en svensk kontext **så** finns det en kortanalys från BRÅ baserad på material från tidigare nationella trygghetsundersökningar och utöver det är det framförallt två svenska forskare, Carolina Överlien och Sibel Korkmaz, som tydligast fokuserat på detta i sitt arbete. Det pågår en studie kallad "*Våld mellan ungdom i nära relationer – prevalens, sammanhang och ungdomars egna röster*", som finansieras av Brottsförmyndigheten och leds av Carolina Överlien med medverkande forskarna Sibel Korkmaz, Hélène Lagerlöf samt Stefan Wiklund. Slutresultatet väntas komma under våren 2020⁶.

Nedan följer en kortfattad kunskapsöversikt⁷. Slutsatserna bekräftas i hög grad av de erfarenheter vi på 1000 Möjligheter har från att ha mött unga under det första året med Ungarelationer.se. För mer kunskap om den nämnda forskningen läs vidare i nothänvisningarna samt referenslistan i slutet av rapporten.

Förekomst

Siffror från BRÅ visar tydligt att olika former av våld i så kallade nära relationer inte endast är något som drabbar vuxna kvinnor, utan som i minst lika stor utsträckning utövas mot unga kvinnor och tjejer⁸.

I BRÅ:s kortanalys uppger 23 procent, det vill säga nästan var fjärde ung kvinna i åldern 16–24 år att hon en eller flera gånger har utsatts för våld av en nuvarande eller före detta partner.

Det kan bland annat röra sig om systematiska kränkningar, hot, trakasserier, försök till inskränkning av frihet, misshandel eller sexuallbrott.

Motsvarande siffra för killar var 14 procent⁹.

Om våldet

En definition av våld i ungas partnerrelationer är *att det utgörs av ett mönster av upprepat våld eller upprepade hot om fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld där förövaren och den våldsutsatta (ungdomar mellan 13 och 20 år) har en intim relation med varandra. Våldet kan ske både online eller IRL*.¹⁰

I studier av det våld som förekommer i ungas partnerrelationer menar forskare att det bör ses som *ett angeläget problem för barns och ungdomars välfärd*. En viktig del i resultaten handlar om kön, där tjejer i större utsträckning än killar rapporterar om utsatthet för våld (alla former av våld).¹¹ Även om andra studier visar att det bland unga förekommer att också tjejer utövar våld i relationer, eller att båda parter utövar våld, är det tydligt att könade mönster återkommer och tjejer uppger att de utsatts för allvarligt våld, våld som ger skador samt sexuellt våld i högre utsträckning än vad killar gör.¹²

Det finns både likheter och olikheter gällande det våld som förekommer i vuxnas respektive ungas nära relationer. Våldet är i flera avseenden mycket likt, men omständigheter och kontext kan skilja sig. En skillnad är att man som tonåring eller ung vuxen *ofta saknar kunskap om vad som är ett lämpligt beteende i ett intimt förhållande och om vad som utgör ett våldsamt och kontrollerande beteende*.¹³

Unga personer är också i en pågående socialiseringsprocess där **riskfaktorn är stor att det våld man utsätter sin partner för, eller som man utsätts av från sin partner, riskerar att normaliseras.** Detta kan i sin tur potentiellt leda till en större risk för våld i framtida relationer för både den våldsutsatta och förövaren.¹⁵

De unga är på grund av sin ålder ofta beroende av sina föräldrar och de går oftast i skolan. Detta kan ha betydelse för omgivningens responser på våldet.¹⁶

Unga berättar sällan om våldet men om de berättar för någon så är det för en kompis.¹⁷

En förutsättning för att unga ska få den hjälp de behöver är att våld i ungas nära relationer inte definieras som mobbning, eller reduceras till att förstås som "tonårsproblem", "kärleksbekymmer" eller "kärleksgnabb".¹⁹

Huvudorsakerna till att unga inte pratar om våldet visade sig i en studie vara:

1. Våldet sågs som ett privat problem.
2. Man saknade förtroende för vuxnas och/eller professionellas kompetens.
3. En vilja att skydda antingen personen som utövade våldet eller relationen man levde i.¹⁸

Digitalt våld

Digitalt våld är framträdande i ungas relationer men bör egentligen inte ses som en ny typ av våld, utan som en del av det psykiska våldet.²⁰

Det digitala våldet ger förövaren nya och mer omfattande sätt att utöva kontroll och trakasserier. Även om den våldsutsatta väljer att lämna relationen har digitala verktyg hindrat många utsatta från att helt bryta med sin före detta partner.²¹

En utmaning för unga kvinnor är att de förväntas vara tillgängliga på sina sociala nätverk genom användning av digitala media samtidigt som de måste skydda sig själva från våldet som de utsätts för genom samma typ av verktyg.²²

Den könade aspekten på våldet

Studier har visat att konsekvenserna av att vara utsatt för våld i ungas partnerrelationer varierar mellan könen. Till exempel är det mer troligt att unga flickor som utsätts för denna typ av våld upplever en rad negativa konsekvenser såsom depression, panikattacker, ätstörningar och självmordstankar, jämfört med killar. Det finns också indikationer på att konsekvenserna för tjejer utsatta för våld blir mycket allvarigare än för de killar som utsätts.²³

I BRÅ:s kortanalys framkommer även att återkommande utsatthet var vanligast för tjejer.²⁴

Unga kvinnor tenderar att förringa våldet de utsätts för i sina relationer.²⁵

Unga kvinnor har olika strategier för att göra motstånd mot våldet. Handlingar som att skolka eller "gå med på" sex som egentligen är ofrivilligt skulle kunna ses som destruktiva sätt att hantera situationer, men en alternativ förståelse skulle kunna vara att de unga kvinnorna istället handlar för att skydda sig själva eller försöker undvika att göra situationen värre.²⁶

Studier har visat att unga kvinnor riskerar att utsättas för våld i nära relationer – och stanna i dem – på grund av bland annat ojämställdhet, könsrelaterade maktsystem, könsstereotypa förväntningar på beteende samt social och kulturell press.²⁷

Om porren som en påverkansfaktor i ungas relationer

En stor europeisk studie²⁸ visade att det finns en relation mellan att kontinuerligt exponeras för pornografi online och någon typ av våldsutövning i intima relationer. Pojkars utövande av sexuellt tvång och övergrepp var signifikant kopplat till regelbunden konsumtion av pornografi online. Det ökade också signifikant sannolikheten för att ha skickat sexuella bilder eller meddelanden.

Pojkar som regelbundet konsumerade pornografi online hade också en signifikant högre sannolikhet för att bära på könsstereotypa uppfattningar. Forskarna i studien lyfte särskilt fram vikten av att sexualundervisningen bör inrikta sig på en kritisk förståelse som hjälper unga att upptäcka de våldsamma och könsstereotypa värderingarna inom pornografin.²⁹

Om samhällets och individers responser och ansvar

Det är av stor vikt att alla som möter unga reflekterar över hur vi responderar och reagerar på ungas berättelser om upplevelser av våld i en nära relation.³⁰

Hur föräldrar reagerar på våldet i ungas relationer skulle kunna påverka både resiliens och motstånd hos de unga. Det är uppenbart att föräldrar har en central roll i ungdomars berättelser om våld. Därmed bör frågan ställas huruvida de har ansvaret och förmågan att intervensera i sina barns nära relationer för att främja resiliens.³¹

Skolan är en viktig arena att titta på när det gäller ansvar och att motverka våld i ungas relationer. Dels på med tanke på den tid som unga tillbringar i skolan och dels på grund av det faktum att den utsatta och förövaren kan gå i samma skola eller kanske till och med i samma klass. *Trots det framkom i en studie exempel på att skolor, från ett ungdomsperspektiv, inte reagerat³² på vad de unga blivit utsatta för. Skolor skulle kunna ha möjligheten att främja resiliens för våldsutsatta unga men det kräver både en medvetenhet om våld i ungas nära relationer och aktiva reaktioner.*

För unga våldsutsatta har de sociala responserna från det närmaste nätverket såsom vänner, familj och skolpersonal en viktig påverkan på deras egna responser och motstånd och därmed deras resiliens.³³

Avslutningsvis vill vi lyfta fram viktiga frågeställningar för framtida forskning från en studie från 2018 där forskaren Carolina Överlien skriver:

På vilket sätt påverkar detta en 15-årig tjej som träffat sin första pojkvän och som på grund av bristande erfarenhet har lite kunskap om vad som kan förväntas i en nära relation, vad man som ung tjej bör acceptera och inte och vilka rättigheter hon har?

Vad betyder det för hennes framtida relationer att hon förnekas sin autonomi och sina rättigheter i den första nära relationen med det motsatta könet?

Vilka konsekvenser får det för hennes sociala liv, hennes skolprestationer och hennes hälsa?

Vidare är det viktigt att framtida forskning också fokuserar på tonårspojkarna som utövar våldet.³⁵

Det är av största vikt att lyssna till ungas egna röster för att vi ska få en fullständig bild av våldet och en förståelse som gör det möjligt att i framtiden helt motverka killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer. Där hoppas vi att den kunskap och erfarenhet från första året med ungarelationer.se som finns samlad i denna rapport ska kunna bidra.

Ett första steg för professionella för att motverka våld i ungas nära relationer är att aktivt börja fråga unga om erfarenheter av våld. Om de då får vetskap om sådana gäller det att bekräfta, validera och ta de unga på allvar.³⁴

**På Nationella nätverket för sam-
ordningsförbunds hemsida finns
information för att uppmuntra och
underlätta för yrkesverksamma att
rutinmässigt använda ett frågefor-
mulär till unga med frågor om deras
erfarenheter av psykiskt, fysiskt och
sexuellt våld.**

**Under samma länk hittar yrkesverk-
samma även stöd för att kunna an-
vända frågeformuläret om våld i form
av en checklista, metodstöd samt
sammanfattningar om ungas vålds-
utsatthet.**

**Du hittar informationen här:
www.nnsfinsam.se/stoppavaldetunga**

SPRIDNING OCH GENOMSLAG

Ungarelationer.se fick under sitt första år ett stort genomslag i media.

Under året förekom namnet Ungarelationer.se i 261 artiklar, dels i rikstäckande media, och dels i lokal- och regionalpress med spridning i samtliga svenska län. Därigenom gavs ökad synlighet för denna typ av våld. Frasen "killars våld mot tjejer" förekom endast i en artikel 2018 jämfört med 84 artiklar 2019.

Ett skolutskick till Sveriges samtliga gymnasieskolor samt alla ungdomsmottagningar med affischer och kontaktkort har gjorts under året och vi ser nu att fler och fler unga uppger att de hittat oss via "affischer och liknande".

Det vanligaste sättet att hitta till oss är dock via sociala medier. Under året har en annonsering skett i kanaler där de unga befinner sig och som de i referensgrupperna själva valt – Snapchat, Instagram och Youtube.

Målet har varit att göra Ungarelationer.se känt hos målgruppen samt driva trafik till sidan där unga kan läsa på, söka hjälp och få stöd. I uppföljningen av vår satsning noteras en osedvanligt hög räckvidd i målgruppen och det bedöms att vi har nått ut till nästan samtliga ungdomar i 15-20-års åldern i Sverige, på något sätt. Enligt SCB så motsvarar den gruppen ca 685 000 personer. Besökare har kommit från hela Sverige, från Trelleborg i söder, till Kiruna i norr, från både storstäder och glesbygd.

Framgången förklaras delvis av kanalvalet och delvis av reklammanéret, som tagits fram och testats tillsammans med unga ur målgruppen.

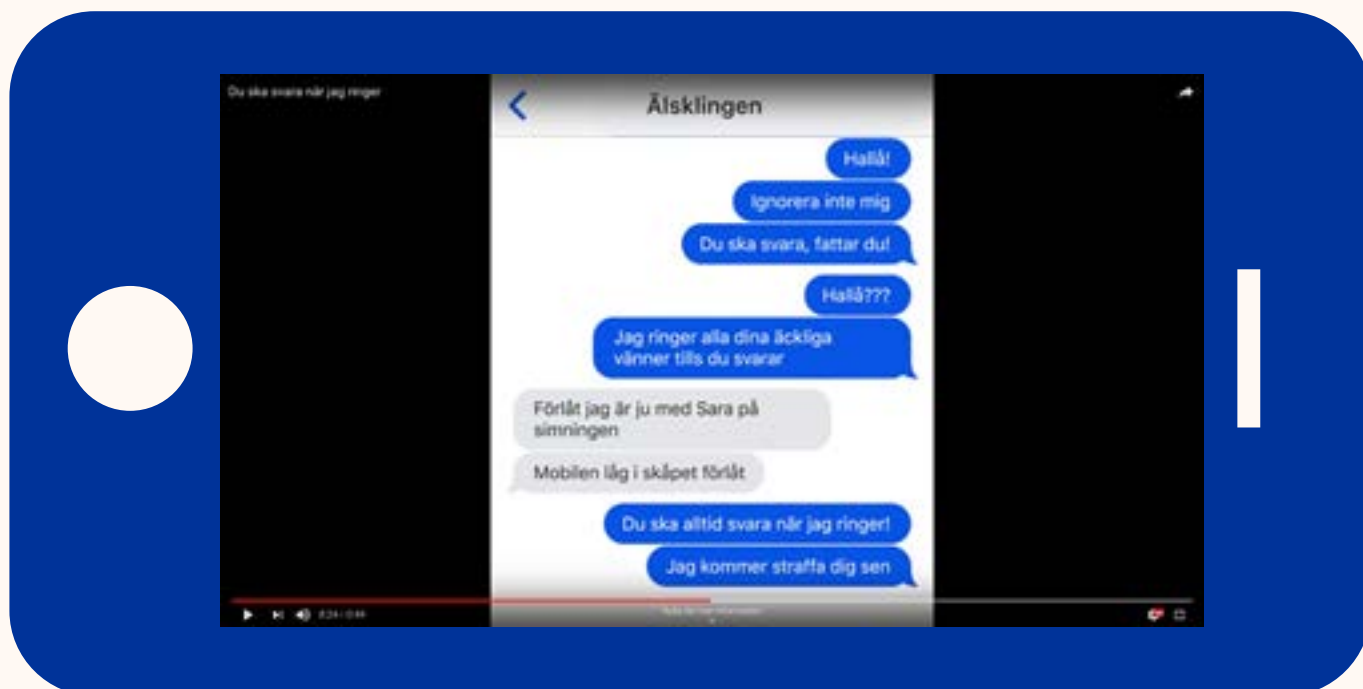
"Såg en reklam för er på vår skola så kände att jag ville prata med nån"³⁶

Vi har nått ut till nästan samtliga Sveriges ungdomar i 15-20-års åldern.

"Fortsätt med den reklamen ni gör! Den är sjukt bra och det är anledningen till att jag är här!"

"Såg en reklam på instagram och tänkte att det är en bra idé att komma hit för det är saker jag har hållt för mig själv i flera månader"

På instagram har vi nått 580 000 unga och detta är den populäraste annonsen.

På snapchat har vi nått 533 645 unga och den reklam som fått flest "swipe ups" är "Måste man gå med på strypsex".

Så här svarar de stödsökande på frågan om hur de fick höra om oss

45,7% Sociala medier

10% Tips från någon

29% Google

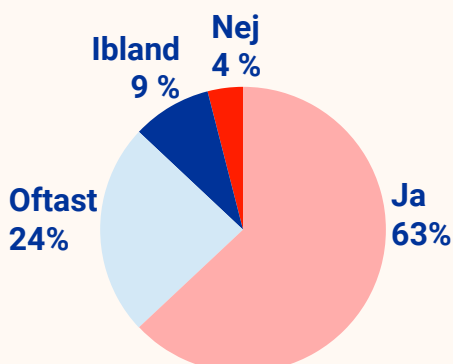
15,3% Info/affischer/kontaktkort från skola, ungdomsmottagning eller liknande

QUIZET: "ÄR DU I EN SCHYSST RELATION?"

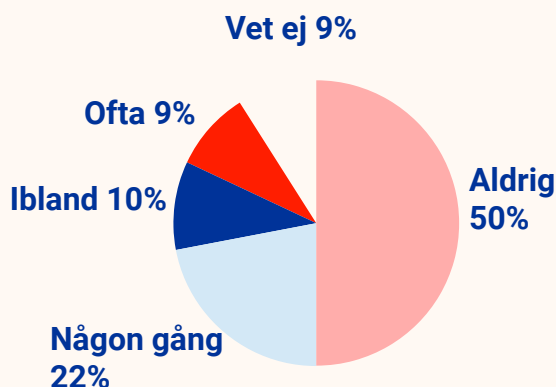
Quizet, som består av tio frågor, är mycket populärt på sajten. Under ett års tid har quizen samlat över **31 500 svar** från fler än **28 500 unika användare**. Resultaten går att läsa nedan. Det ska tolkas utifrån att det är de unga som själva uppskattar sin situation. Man får också anta att några vuxna gjort testet av nyfikenhet och vi kan se att några personer gjort det mer än en gång. Det är likväl intressant och viktig läsning som illustrerar hur unga uppfattar sina relationer.

Att över 38% av svaren indikerar att man känt sig tvungen att "ställa upp på" sex är mycket allvarligt, precis som att mer än hälften berättar att partners svartsjuka har påverkat en negativt. Mycket oroväckande är även att 27,4% har känt sig rädd för sin partner och nästan fem procent gör det ofta. Resultaten från quizen känns igen i berättelserna i chatten, med den skillnaden att hoten om och rädslan för att få bilder och filmer spridda återkommer avsevärt oftare än vad svarsresultat i quizen indikerar. Detta kan ha att göra med formuleringen av frågan "hotar" – ofta upplever de unga att något hot inte behövs eftersom vetskapen om att det kan hända är tillräcklig.

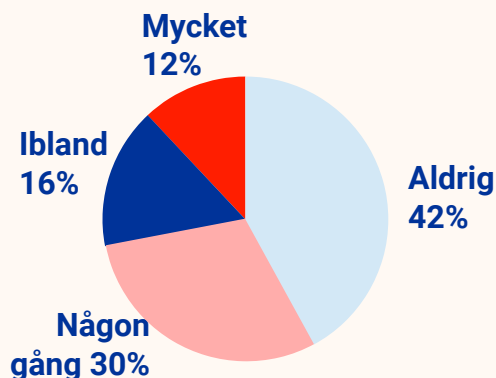
Jag känner att jag kan vara mig själv ihop med min partner

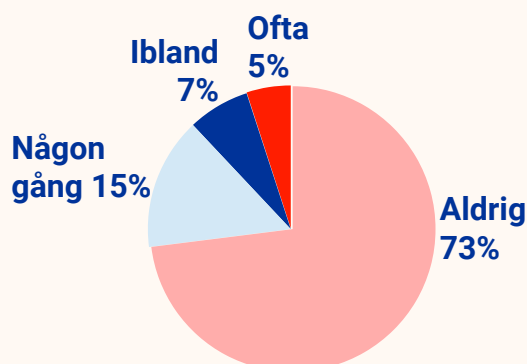
Min partner har smygläst, eller kräver att få läsa, mina meddelanden eller mejl

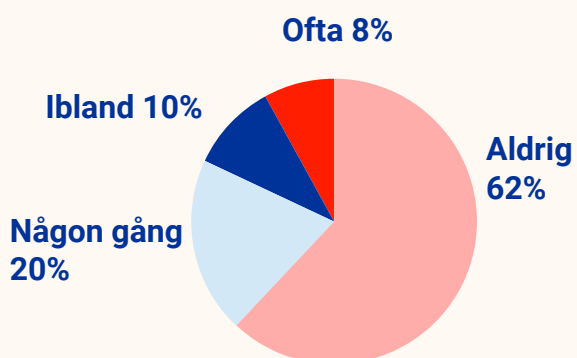
Min partners svartsjuka påverkar mig negativt

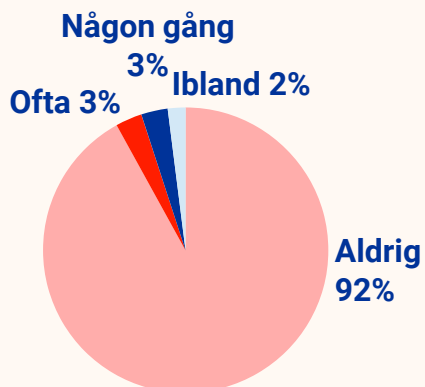
Jag är rädd för min partner

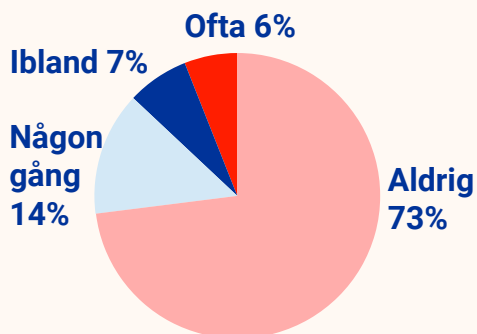
Jag känner mig tvungen att "ställa upp" på sex

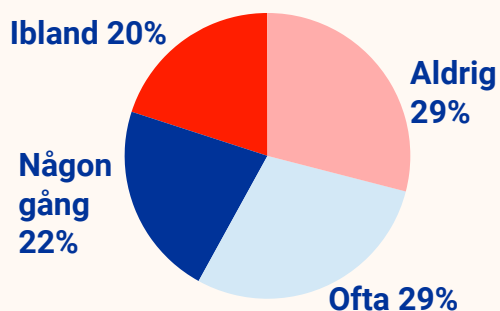
Min partner hotar med att sprida bilder på mig

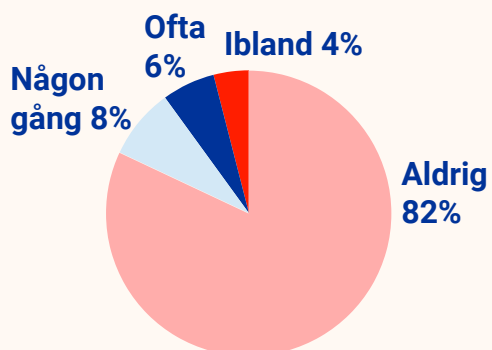
Min partner tar tag i, knuffar eller puttar mig

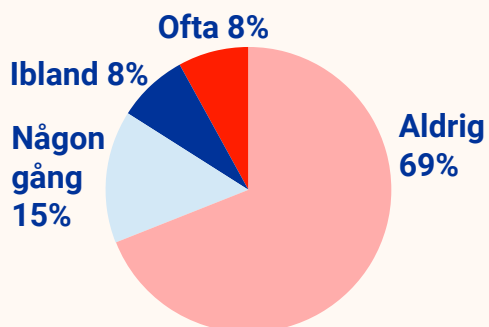
Min partner vill veta var jag är och vem jag umgås med.

Min partner hotar att göra illa sig själv, mig eller någon jag känner om jag inte gör som hen vill

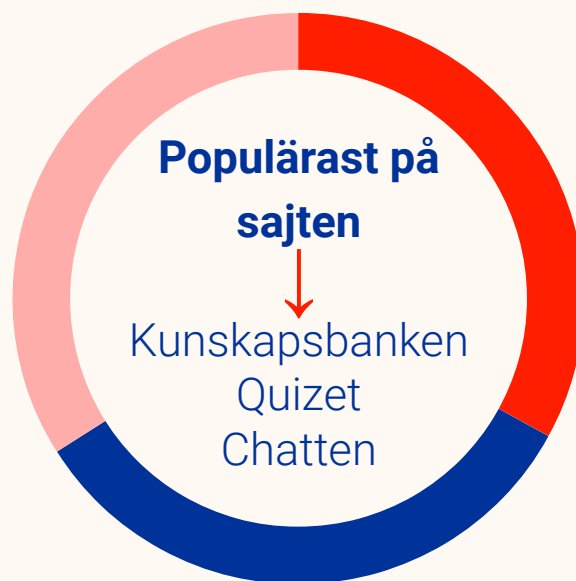
Min partner kallar mig för nedsättande och fula ord.

STATISTIK I KORTHET

I KUNSKAPSBANKEN ÄR DETTA DE TIO MEST LÄSTA TEXTERNA

1. "Jag utsätter den jag är tillsammans med"
2. 8 varningstecken på en oschysst relation
3. Olika sorters våld
4. Om våld i relationer
5. Vad är en schysst relation?
6. "Jag blir utsatt av den jag är tillsammans med"
7. Porr
8. "Jag känner någon som..."
9. Sekretesstips
10. Utsatt för våld som...

216 936
UNIKA BESÖKARE PÅ
SAJTEN

5449
SAMTAL UNDER FÖRSTA
ÅRET

I SNITT VARADE ETT
SAMTAL I

48 MINUTER

Chattsamtalen

Ungefär var fjärde samtal är ett så kallat "tyst" samtal – det vill säga besökaren loggar in på chatten men skriver sedan ingenting. Detta kan vara ett första steg mot att våga berätta, att testa hur det funkar och se om någon svarar, samt vem och hur. ³⁷

I 57% av samtalen handlar samtalen specifikt om våld – de tillhör alltså kärnmålgruppen. Men även i en väldigt stor del av de övriga samtalen så berörs frågan om våld och/eller relationer. I de fallen är det inte alltid uppenbart om det är en själv eller en kompis som är direkt berörd, men vi ser dessa samtal som en oerhört viktig våldsförebyggande åtgärd. Många av samtalen handlar exempelvis om vad som kan vara ok eller inte i en relation, hur man ska vara mot varandra och liknande frågeställningar.

KÖNSFÖRDELNING³⁸

65,7% tjejer
14,3% killar

1,3% väljer alternativet "vill inte definiera sig/annat"

Uppgift saknas 18,7%

ÅLDER

I ca hälften av kontakterna har vi någon information om ålder

Under 15 år	14,4 %
Under 18 år	49,3%
Upp till 20 år	28,6%
Över 20 år	7,7%

SÅ TYCKER DE STÖDSÖKANDE

I 22% av samtalen har den stödsökande själv lämnat feedback och info genom en enkät som de får upp efter avslutat chattsamtal. Där får de bland annat svara på frågor om ålder och kön men också om stödet på chatten.

"Kände du dig lyssnad på?"
Medel: 7,59
(av max 10)

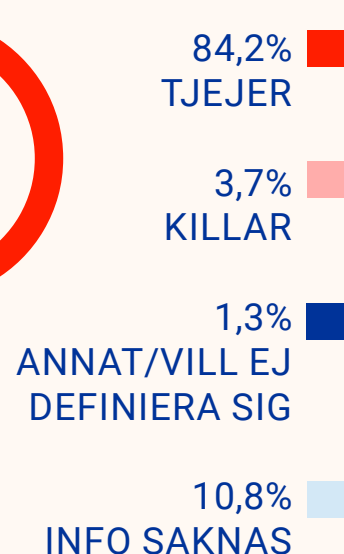
"Hjälpte det att prata med oss?"
Medel 6,7
(av max 10)

KÄRNMÅLGRUPP

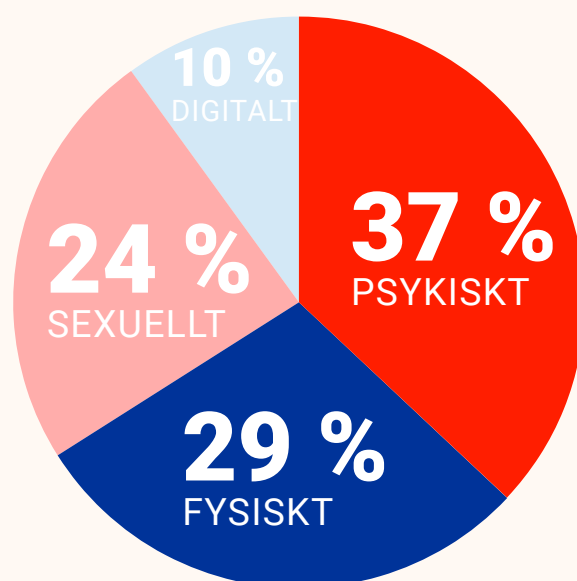
DE SOM HÖR AV SIG TILL OSS

SÅ HÄR SER KÖNSFÖRDELNINGEN UT

SÅHÄR OFTA LYFTS DE OLIKA TYPERNA AV VÅLD

Psykiskt våld är vanligast därefter fysiskt, sexuellt och digitalt.

Observera att en anledning till att digitalt våld har en relativt låg siffra är att det oftare klassas in som psykiskt våld än just "renodlat" digitalt våld. Troligtvis skulle både sexuellt våld och psykiskt våld ha signifikant högre siffror än de som redovisas här om de unga visste att det som de har utsatts för i dessa sammanhang är våld.

DE UNGAS RÖSTER

Citaten som återfinns i rapporten kommer alla från chattarna med de unga eller från feedbacken de lämnat i enkäten efter avslutad chatt. På ungarelationer.se informeras de unga om att deras berättelser kan användas för utbildning, kunskap och forskning.

För deras säkerhet och anonymitet har vi ändå valt att ändra vissa ord eller specifika detaljer i citaten så att de inte ska vara igenkänningsbara.

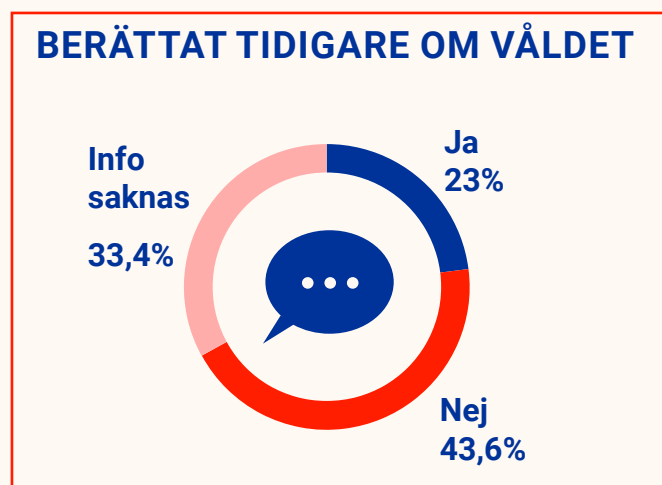
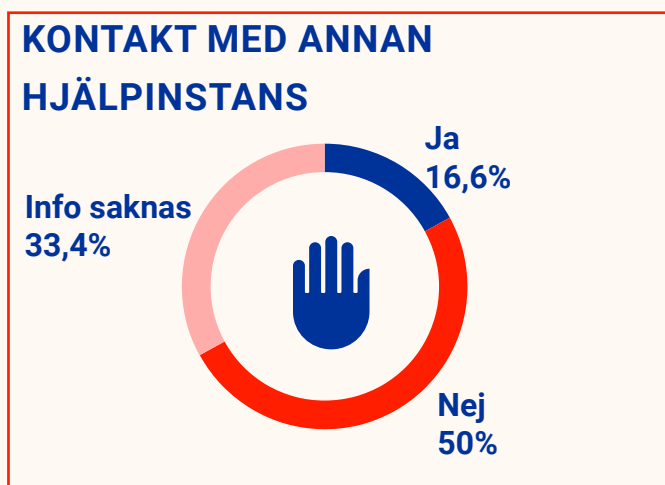
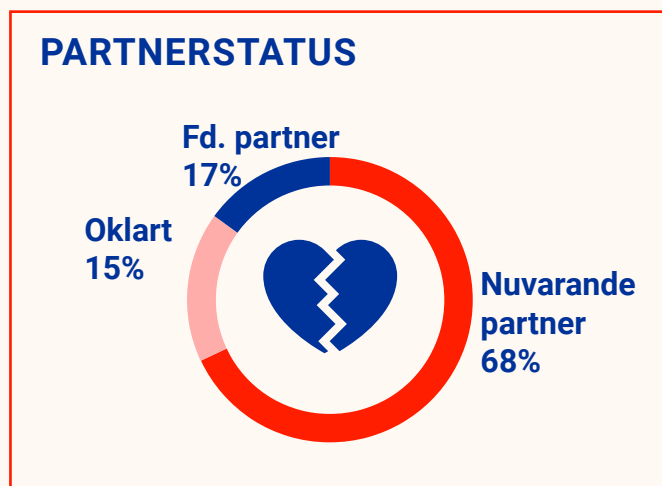
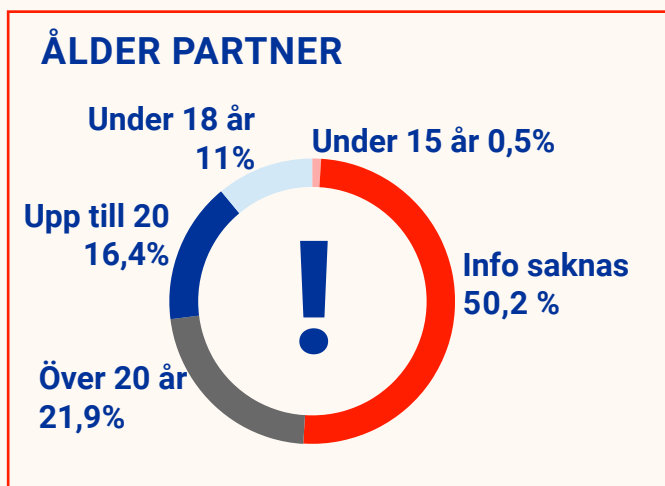
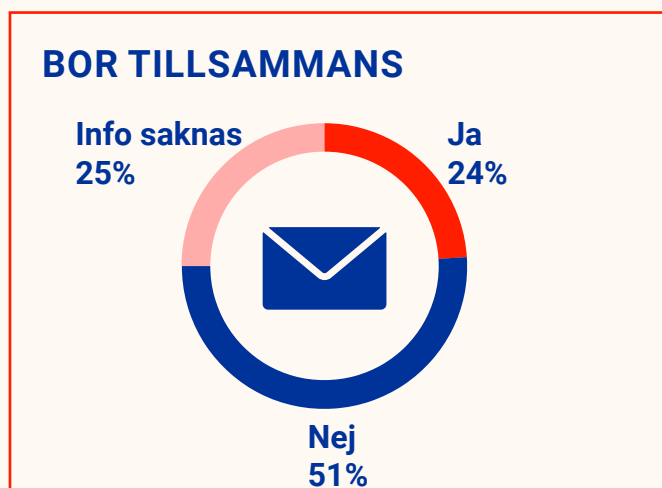
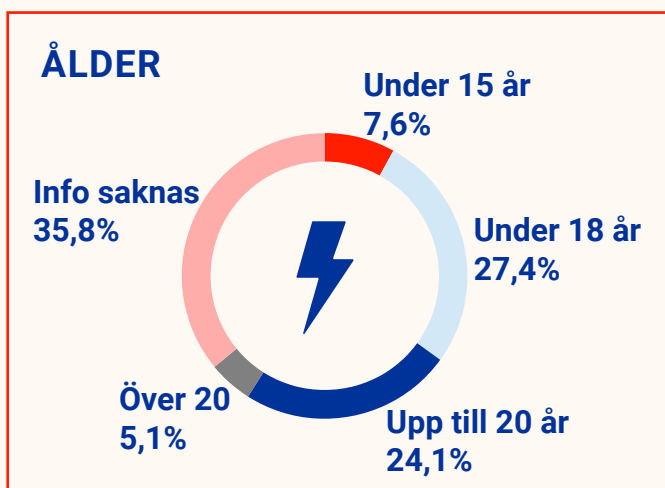
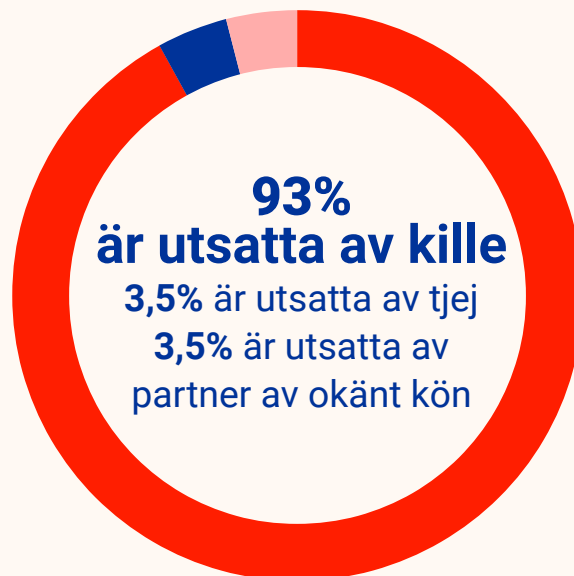
Eftersom citaten kommer från långa konversationer med volontärer så är också vissa citat sammanfogade ur en längre konversation.

UTSATT TJEJER

1534 KONTAKTER

I 53,2% AV SAMTALEN BERÄTTAR
DE OM MER ÄN EN TYP AV VÅLD

TJEJER VITTNAR I ÖVER TUSEN SAMTAL OM UTSATTHET FÖR GROVT VÅLD AV SINA POJKVÄNNER

Även om vi har berättelser från både förövare och kompisar samt om erfarenheter av samkönat våld både bland killar, tjejer och transpersoner, så är det gruppen unga tjejer som utsätts för våld av sina pojkvänner som sticker ut. Både gällande antal, våldets allvar, konsekvenser och mängden våld.

”Men han slog mig för några dar sen, det var inte så farligt utan han örfilade mig och tog stryppgrepp och sa att jag var hans och ingen annans. Är bara rädd att han ska bli arg och göra något plötsligt på grund av ilskan liksom”

Jämfört med killar utsatta av tjejer så vittnar tjejerna om en helt annan typ av rädsla – ofta en rädsla för sina liv eller för att våldet kommer skada dem ordentligt. Tankar om att enda utvägen är att ta sitt liv är inte ovanliga.

”Känner att jag inte orkar mer snart, att jag är på väg att ge upp. Han sa att han älskade mig igår också men sen så slog han ner mig. Mitt ansikte är sönderslaget. Jag kommer bli dödad av honom när han får veta detta.”

Det sexualiserade våldet är ofta närvarande i de unga tjejernas relationer, dock ofta inte benämnt som våld utan som något som man får stå ut med.

”Men det är typ vissa sorters sex, analt och med munnen, som jag inte vill men han vill. Men då säger han saker för att övertala mig och då känns det liksom som att jag typ måste”

”Han har också haft analsex med mig, jag ville inte men han tvingade mig och jag kunde inte göra något åt det för han höll i mig och bara gjorde och det spelade ingen roll att jag grät eller blödde.”

I många fall ser vi en tydlig påverkan från porren, något som tjejerna även lyfter själva. Mer om detta under avsnittet ”Porr – en påverkansfaktor på ungas relationer”.

”Jag tror att min kille är porrberoende. Han kollar jämt. Och han gör mot mig vad tjejer i porren blir utsatta för. Han är så våldsam men jag är bara för rädd”

Att svartsjuka är ett ”problem” är tydligt – tjejerna anpassar sig i hög grad till killarnas svartsjuka för att undvika våld och bestraffningar. Anpassningarna rör allt från klädstil och umgänge med killkompisar till att alltid vara tillgängliga på sms och i sociala medier. De begränsar helt enkelt sitt levnadsutrymme på en mängd olika vis.

”Han sätter upp regler för mig som jag måste följa. Jag måste ha kläder som går över min rumpa och jag får inte ha killkompisar”

Det är viktigt att komma ihåg att olika handlingar som tjejerna gör också kan tolkas som motstånd och strategier för att motverka eskalerat våld. Ofta förekommer handlingar som de gör för att, åtminstone inför sig själva, behålla en viss ”kärna av sig själva”. Att ha en känsla av att ”ha tappat bort sig själv” är dock inte ovanligt.

”Jag känner inte igen den starka personen jag var.”

Det psykiska våldet innebär ofta förnedring och att man ständigt blir kallad för nedsättande ord.

”han kallade mig äcklig, billig och hora”

Många av tjejerna beskriver svårigheten med att lämna och att komma ur förhållandet.

”Det finns inga bevis liksom eller så och om han skulle få reda på att jag anmält honom så skulle han döda mig utan tvekan. Jag vet inte hur jag ska dra mig ur detta, jag får ju skylla mig själv och nu finns det ingen återvändo.”

Att lägga allt ansvar och skuld och skam hos sig själv istället för där det hör hemma, hos förövaren, är också mycket vanligt hos de unga tjejerna. Samma mönster känns igen från vuxna våldsutsatta kvinnor.

En aspekt som däremot skiljer sig från vuxna är att det för många av de unga tjejerna handlar om deras första förhållande och de uppger ofta att de är osäkra på hur en relation ska gå till.

”Varje gång vi ses måste vi alltid ha sex först, typ att låta honom ha analsex eller att jag suger av honom. Jag försöker säga ifrån. Men han säger att om jag vill vara vuxen nu så måste jag bevisa det”

Precis som vuxna våldsutsatta kvinnor lyfter många fram att pojkvännen var omtänksam och snäll i början och kanske fortfarande har sådana stunder.

”Det känns så svårt att veta vad jag ska göra, jag älskar ju honom och ibland är det som han fattar att han gör fel dagen efter men det känns som han förnekar hur allvarligt det är.”

De flesta är mycket rädda för vad som ska hända om de skulle avsluta relationen.

”Jag vill lämna han och då hotar han att döda mig och skada mina vänner och allt som jag tycker om”

Killarna använder alla möjliga hot för att tvinga tjejerna att stanna.

”Sedan så har han sagt till mig några gånger att han kommer ta livet av sig eller skada sig själv om vi gör slut”

”Han hotar mig och berättar hela tiden om hur han skadat andra tjejer, det är ju liksom för att skrämma mig så att jag inte ska lämna honom.”

När tjejerna väl lyckas ta sig ur en relation så blir de ändå utsatta för fortsatt våld och hot av killarna som letar upp, förföljer och hotar, inte minst genom digitala verktyg.

”Jag vill verkligen bara få honom ur mitt liv. Det känns inte som att det går ju. Han har hängt efter mig överallt typ. Från att jag stack första gången till nu. Han har alltid hittat ett sätt att komma åt mig även när jag bara vill gömma mig”.

”Nu när jag äntligen vågat säga upp kontakten så lämnar han mig inte ifred. Han ringer och hotar med allt möjligt”.

I princip allt som framkommit om våldet i forskningen bekräftas av de unga tjejernas berättelser.

”Jag är jätterädd för min kille. Han har hotat mig med att lägga ut bilder om jag inte har sex med honom. Han slår också. Han var inte så här från början. Jag går liksom i gymnasiet och vågar nästan inte gå till skolan längre för vi går i samma. Jag kommer inte undan där heller, han slår när ingen ser där och har haft sex med mig där också.”

Sammanfattningsvis framträder bilden av att unga tjejer är utsatta för mycket grovt våld i sina – ofta första – relationer, av pojkvänner som är något äldre, att de inte har berättat om våldet för någon innan, att de tycker att de får ”stå ut” och inte ser några alternativ till att stanna i relationen och försöka förändra honom respektive ändra sig själva för att få våldet att inte eskalera.

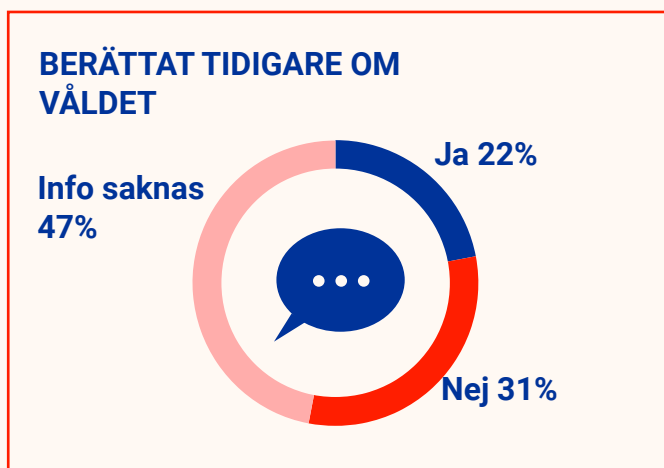
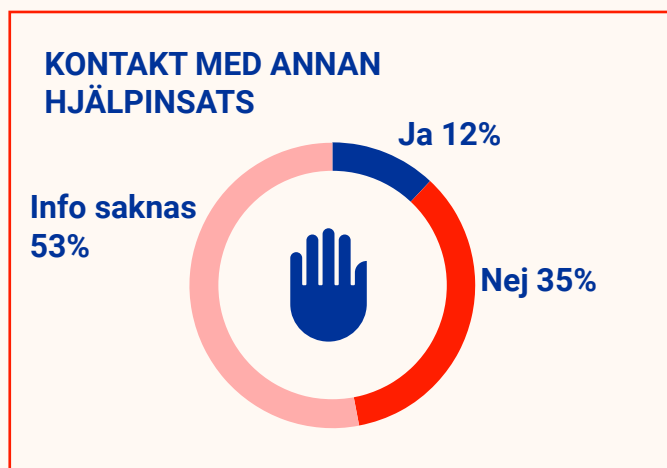
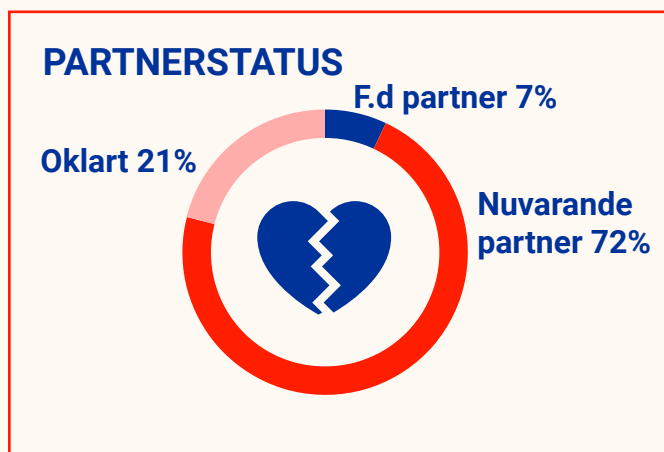
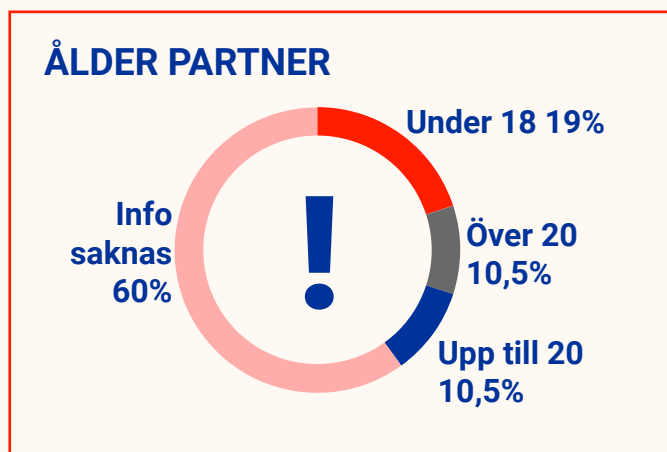
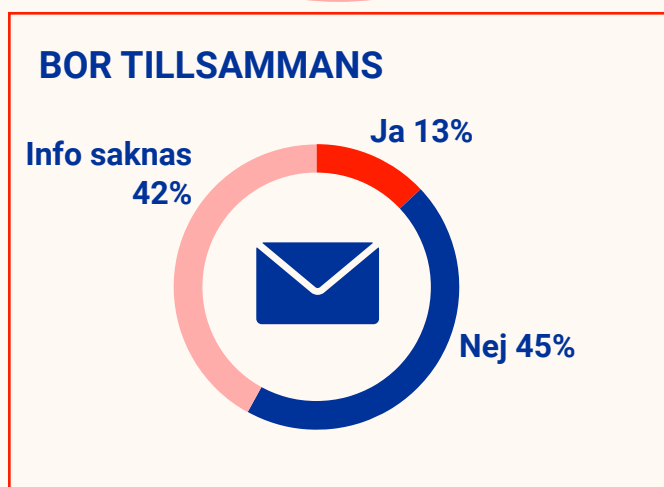
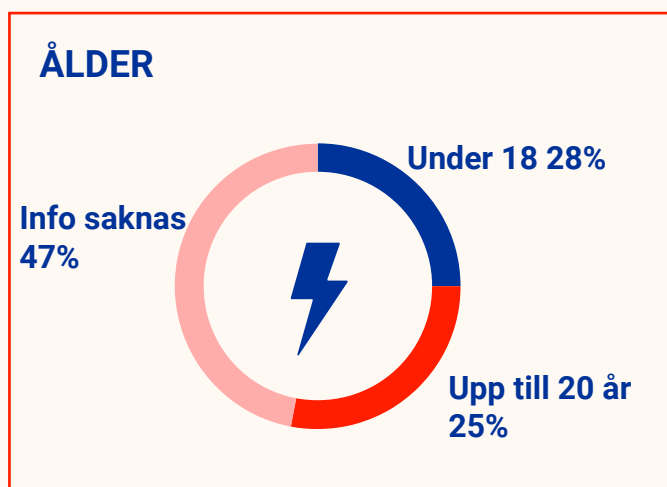
”Han slår mig och jag är rädd. Jag vet inte varför jag fortfarande älskar honom. Är det något fel på mig?? Jag önskar att jag aldrig hade träffat honom”.

UTSATT KILLAR

85 KONTAKTER

I 29,3% AV FALLEN BERÄTTAR
DE OM MER ÄN EN TYP AV VÅLD

KILLAR VITTNAR OM FRAMFÖRALLT PSYKISKT VÅLD MEN LYFTER NÄSTAN ALDRIG ORO FÖR LIV ELLER SKADOR

Killarnas berättelser handlar framförallt om psykiskt våld. Att flickvännen vill ha koll på var man är och inte vill att man umgås med tjejkompisar.

”Min flickvän har ett väldigt stort kontrollbehov och går igenom min telefon när jag ligger och sover”

Att mycket av kontrollen handlar om sociala medier återkommer i flera samtal.

”Hon är för avundsjuk och jag vill ha tips på hur vi ska sluta bråka. Jag har rätt många tjejer på sociala medier och för att hon ska kunna lita på mig så avföljde jag alla tjejer som jag hade på insta och tog bort de på snap.”

I mer ovanliga fall handlar det om fysiskt våld.

”Jag vill veta hur jag ska säga till henne att jag inte gillar saker hon gör. För hittills har hon antingen fortsatt, eller sagt att jag bara klagar. Vad ska jag säga? Hon slår också ibland.”

”Jag gillar verkligen henne men jag läste här på er hemsida och några grejer stämmer inte överens med hur en hälsosam relation ska vara. Hon säger ofta kränkande saker. Ignorerar mig och kan växla rätt mycket från omtänksam till iskall. Hon har lugnat sig men det händer också att hon armbågar mig eller slår till mig lite lätt.”

I enstaka fall handlar det om sexualiserat våld, men inte i närheten av den mängd eller grovhet som unga tjejer vittnar om.

”Tjejen jag är ihop vill alltid ligga, ibland vill jag inte men hon fortsätter tjata tills vi gör det.”

En viktig skillnad från tjejernas berättelser om våld är att rädslan inte alls lyfts fram i killarnas. Den rädsla som ibland lyfts fram är att flickvännen hotar att ta livet av sig (något som finns även i tjejernas berättelse där pojkvänner använder samma hot).

”Är ihop med en tjej som är destruktiv och hotar mig med försök till självmord och självskadebeteende vill göra slut men vill inte ha hennes död på samvete.”

Att däremot vara rädd för sitt eget liv eller för att skadas lyfts endast i ett fall:

”Hon (kuratorn) förstår inte hur det är att vara rädd för någon man älskar”

Det kan delvis bero på att våldet inte är lika grovt men också att det inte accepteras att killar känner efter och visar rädsla.

Samtidigt är det viktigt att förstå den samhälleliga kontexten som vi alla befinner oss i och som innebär att för tjejer och kvinnor så är killars och mäns våld, både i det offentliga och privata rummet, ett ständigt närvarande hot och upphov till rädsla och något som präglar kvinnor och tjejers hela liv. Motsvarande gäller inte för killar. Här är istället andra killar den största källan till hot om våld, och då framförallt i det offentliga rummet.

Detta bör därför också vara en förklaring till att, även om killarna kan må oerhört dåligt av det framförallt psykiska våld de utsätts för, så är de sällan oroliga för sitt eget liv eller vilka skador som flickvännen kan tänkas orsaka om de skulle lämna relationen.

I ett antal fall framkommer det också att killen själv utövar våld mot tjejen.

"Alltså vi båda har slagit på varandra, men hon håller hela tiden på att klanka på mig och trycker ner en när man inte gör som hon vill"

DE SOM UTSÄTTER

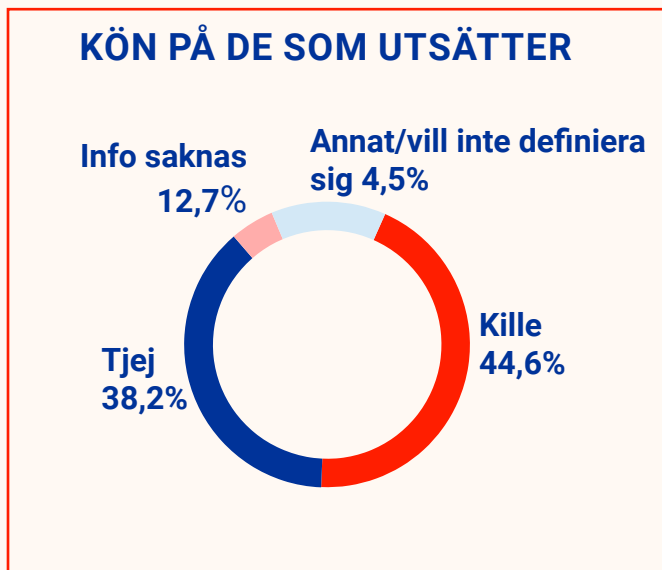
Under året togs kontakter i chatten cirka 3 gånger varje vecka av personer som utövar våld.

Killarna som berättar om våldsanvändning beskriver oftare grövre, allvarligare och sexualiserade former av våld i jämförelse med de våldsutövande tjejerna som oftare beskriver psykiskt våld och som också oftare själva är utsatta.

Intressant att notera i sammanhanget är också att den mest lästa texten i kunskapsbanken är ”Jag utsätter någon”. Detta kan vara en indikation på att många våldsutövare besöker sajten men av naturliga skäl är det en högre tröskel till att faktiskt ta kontakt och berätta om vad man gör än att läsa om det. Det är dock ett viktigt första steg mot att förhoppningsvis senare ta kontakt för att välja att sluta utöva våld.

Det är av stor vikt att inte bara titta på statistiken i förhållande till kön och våldsutövare – där syns en relativ jämvikt mellan killar respektive tjejer. Istället behöver innehållet i kontakterna analyseras, fram träder då en mycket avgörande skillnad gällande både omfattning, grovhet och konsekvenser av det våld som killarna utsätter tjejerna för jämfört med våldet som tjejerna utsätter killarna för. En intressant reflektion att göra är också att av tjejerna som hör av sig så rör sig alltså 1534 kontakter om utsatthet för våld och 60 kontakter om våldsutövning. Motsvarande siffra för killarna är 85 kontakter som beskriver utsatthet för våld och 70 kontakter som beskriver våldsutövning.

Att våldet har en mycket könad dimension är uppenbart och viktigt att ta hänsyn till i insatser och förebyggande arbete.

!
Den mest lästa texten i kunskapsbanken är ”Jag utsätter någon”

KILLAR SOM UTSÄTTER

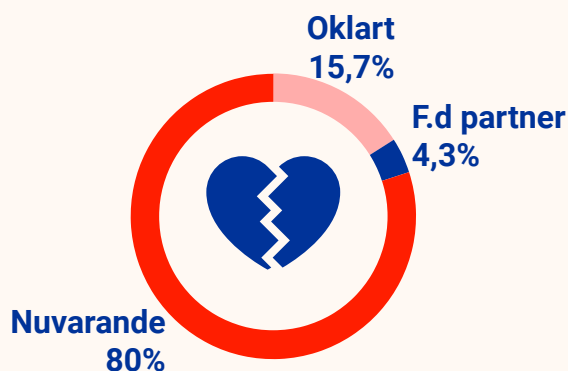

Våldsutövande killar som tar kontakt beskriver ofta grovt våld och i flera fall sexualiserat, grovt våld.

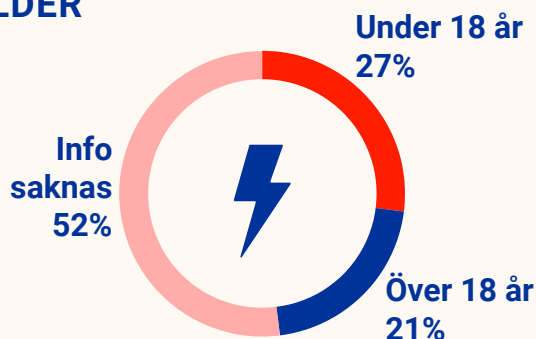
Många av de killar som tar kontakt och som utövar någon form av våld inleder samtalen med att prata om svartsjuka som de låter gå ut över sina flickvänner.

Värt att nämna är att det även finns ett antal stödsökande unga killar som inte utövar våld men själva tycker att svartsjukan är ett problem, trots att de uppger att deras flickvänner upplever den som positiv eller bekräftande.

PARTNERSTATUS

ÅLDER

"Jag är väldigt svartsjuk så hur kan man fixa det? Min tjej tycker det gulligt men jag vill inte vara svartsjuk."

Om man jämför med de unga tjejernas berättelser i samma situation så berättar de manliga förövarna att de utövar avsevärt mycket grövre våld:

"Jag har gjort något dumt mot min tjej ikväll. Vi började bråka och jag var väl så arg så jag slog till henne."

"Har pratat med min flickvän om allt det jag gjort mot henne. Slagit henne, kränkt henne och tvingat henne ha sex med mig."

Det sexualiserade våldet återkommer ofta i killarnas berättelser men är något som nästan saknas helt när tjejer berättar om sin våldsutövning.

"Tvingar henne att suga av mig och får henne att ha sex fast jag kan se att hon absolut inte vill. Kan ha sagt att hon är äcklig, att hon är en hora. Har hänta att jag tagit tag i henne några gånger, brottat ned henne och typ sagt att om hon inte ger sig så blir det värre. Då säger hon inget eller så gråter hon."

Att ömsesidighet och samtycke ofta saknas är uppenbart:

"Om jag ligger med en brud och stryper henne under sexet utan att hon gått med på det räknas det som våld? Men om hon inte säger ifrån när jag gör det betyder det väl att hon går med på det?"

I motsats till de tjejer som tar kontakt i dessa fall ser vi att killarna oftare anser sig ha rätt att begränsa, kontrollera och utöva våld.

"Hon brukar göra som vi bestämt. Och hon ska ju liksom svara när jag skriver och ringer"

"Min tjej och jag har haft sex men är tydligen lite för våldsam eller aggressiv enligt henne. Hon vill ha det mer lugnt men jag tänker inte på det, vad ska jag göra. Kan man inte få henne att tycka om det bara?"

Viktigt att komma ihåg är att de våldsutövare som tar kontakt – och därmed alltså har någon form av motivation till ett förändrat beteende – skiljer sig från de våldsutövare som aldrig skulle ta ett sådant steg.

"Mår dåligt över mitt beteende för jag är själv uppväxt i en familj där pappa slog mig och mamma. Mår dåligt när jag tänker att jag är som honom Jag vet att det inte är OK."

Generellt kan man skilja på våldsutövare och stödsökande våldsutövare. Hos de stödsökande våldsutövare finns ofta en vilja till någon form av förändring. Den behöver dock inte komma ur omtanke om partnern, även om det finns exempel på det, utan kan lika gärna handla om att man själv påverkas av sitt beteende i form av dåligt mående, ångest och skuld känslor som man vill slippa.

"Jag är så svartsjuk så min flickvän kommer snart lämna mig, jag mår skitdåligt. Hon säger att det snart är över om jag fortsätter."

I flera fall framkommer tydligt en medvetenhet kring att beteendet är fel.

"Helt sjukt att hon fortfarande är tillsammans med mig. Jag förtjänar inte henne"

"Jag gör saker som jag vet inte är ok. Jag tar på henne på natten när hon sover. Och försöker ha sex."

Men hos många saknas den insikten.

"Jag tjarar mig nog till sex av min tjej för ofta. Hon vill inte lika mycket som ja, då blir jag irriterad och vill lämna henne och säger det, då får jag efter ett tag göra det, får dåligt samvete ibland efteråt men jag säger bara som det är. Blir det sex för sällan så måste jag hitta en annan tjej. Då brukar hon ställa upp. Men när hon har ställt upp på analsex, så har det känts lite fel efteråt men det är alltid dubbelt, det känns skönt fel typ."

Hos våldsutövare, som vi till skillnad från de stödsökande våldsutövare inte kommer i kontakt med direkt utan möter genom de utsatta tjejerna berättelser, så verkar det finnas ett stort antal som inte har något intresse av förändring utan som ser sitt beteende som berättigat och acceptabelt.

För den grupp som ändå har en viss insikt och tar kontakt så är ett stort problem bristen på tillgång till insatser och behandlingar för unga våldsutövare i relation. När kartläggningen genomfördes för att hitta instanser att hänvisa vidare till visade det sig att det knappt fanns några verksamheter runt om i landet som tog emot våldsutövare under 18 år. Detta trots att kommuner numer i större utsträckning än tidigare börjat erbjuda insatser för vuxna våldsutövare. På vår mottagning i Stockholm kan vi erbjuda detta men upptagningsområdet är såklart mycket begränsat både geografiskt och i förhållande till de resurser som finns i verksamheten för detta. Att nå fram till unga våldsutövare och erbjuda insatser är naturligtvis avgörande för att förebygga detta våld.

"Jag vill bli en bättre pojkvän. Jag kan bli irriterad för småsaker. Höja rösten mot min flickvän, ta tag i henne på sätt som jag själv inte gillar. Jag vet att jag gjort mycket fel."

TJEJER SOM UTSÄTTER

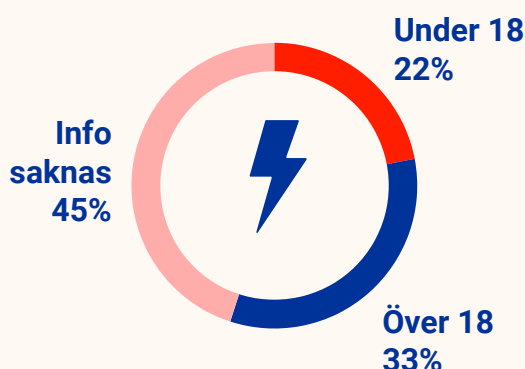

Tjejer som tar kontakt för sin våldsutövning vill ofta ta ansvar och är inte sällan själva utsatta.

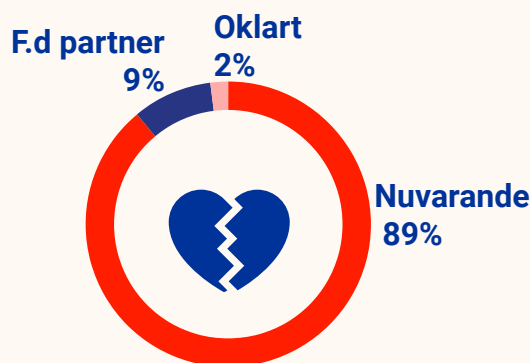
De tjejer som tar kontakt och vill ha hjälp med att förändra sitt beteende gör det ofta med anledning av vad de kallar för svartsjuka.

”Jag känner att jag blir lätt svartsjuk och nästan lite kontrollerande och jag tycker inte det är rättvist mot min partner.”

ÅLDER

PARTNERSTATUS

I många fall lyckas de, enligt egen utsago, hålla svartsjukan för sig själva utan att den går ut över deras pojkvänner, men i andra fall så begränsar den och medför kontrollbehov.

”Jag tvingade min kille att ta bort alla tjejer på hans snap för jag blev svartsjuk, och jag typ tvingade honom att förlova sig med mig för att jag ville att folk skulle fatta att han är upptagen.”

I en del fall förefaller svartsjukan vara kopplad till det som flera av tjejerna beskriver som upprepad otrohet från killens sida:

”Jag är extremt svartsjuk, så fort min kille hänger med andra tjejer blir jag typ orolig, han var otrogen mycket och så i början av vår relation”

Det är också mycket viktigt att uppmärksamma att det i flera av fallen när en tjej hör av sig och beskriver att hon kontrollerar eller utövar någon form av våld framkommer att även hon är utsatt för våld. Det kan alltså handla om en typ av självförsvar.

”Och han gjorde då våld för att få tyst på mig. Och jag har svårt att liksom bara ta slagen utan vill ge igen. Så jag gjorde också fel. Och det gjorde ju allt värre för då slog han bara hårdare tillbaka”

”Jag är jättesvartsjuk vad ska jag göra? Det händer att min kille säger fula ord eller liksom tar tag i mig hårt men han som person kan väldigt lätt bli arg”

Ett mönster som syns är också att tjejerna tenderar att ta ansvar för sina handlingar och inte vill ”skylla ifrån sig” på sånt som dåligt mående, depressioner och diagnoser.

”Nu har jag enbart varit kontrollerande en gång, men det är ändå en gång för mycket.”

”Jag är inte snäll, mitt humör går ut över min partner. Jag har adhd och det är ju inget att skylla på”

”Jag kan ibland bli så fruktansvärt arg och jag kan inte kontrollera det, ibland kan det bli fysiskt. Det går ut över min pojkvän som såklart lider av det. Vi hade mycket problem förut i vår relation med att han ljög mycket och var otrogen, det är dock ingen ursäkt för mig att göra så tycker jag”

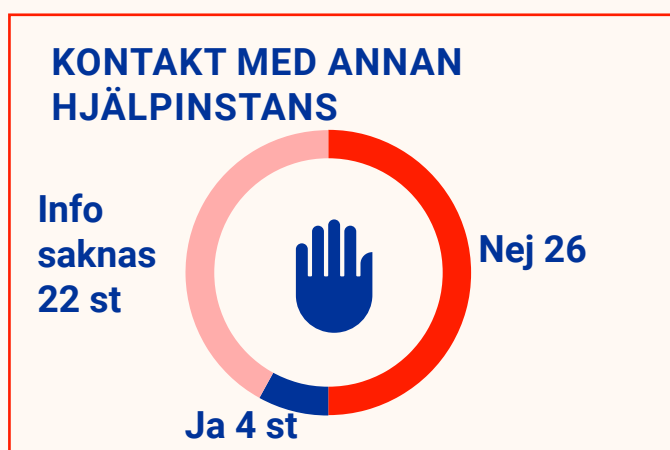
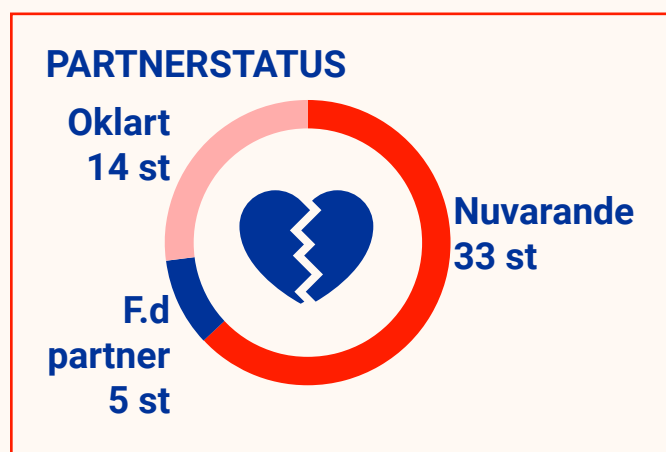
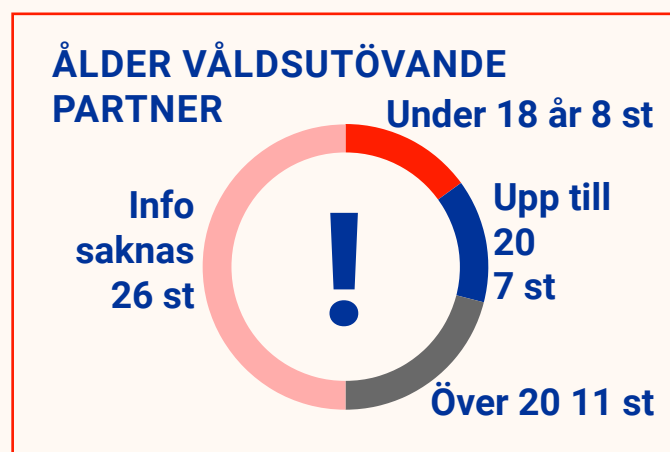
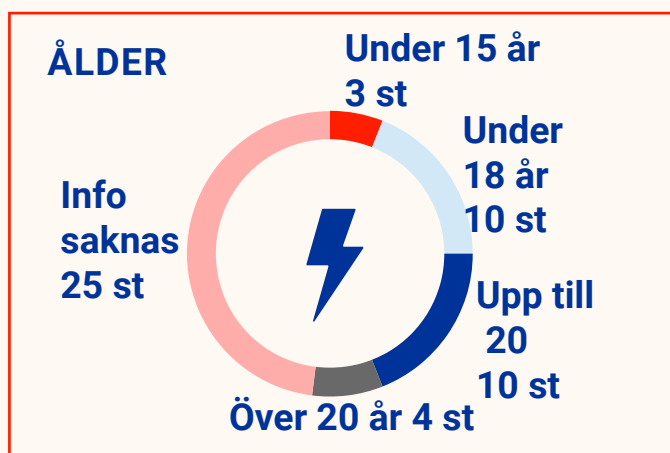
All utsatthet för våld är självklart mycket allvarlig och det är viktigt att det finns stöd och skydd att tillgå i varje individuellt fall. Det är dock viktigt att kunna hålla både individ (pojkar kan också bli utsatta av tjejer) och struktur (killars våld mot tjejer är det stora samhällsproblemet) i huvudet samtidigt för att kunna sätta in rätt förebyggande åtgärder och rätt stöd.

VÅLD I UNGAS SAMKÖNADE RELATIONER

UTSATTA TJEJER

52 KONTAKTER

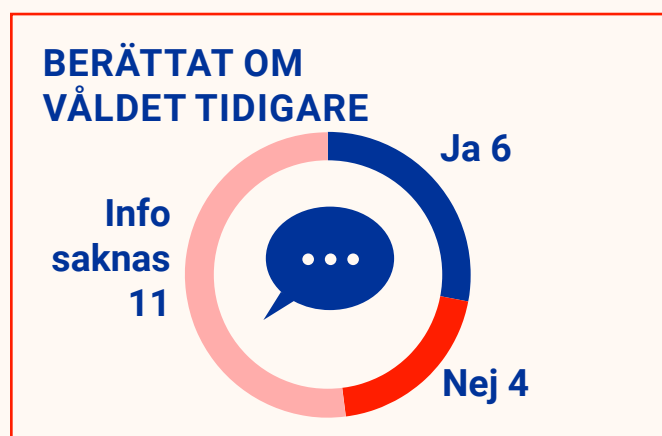
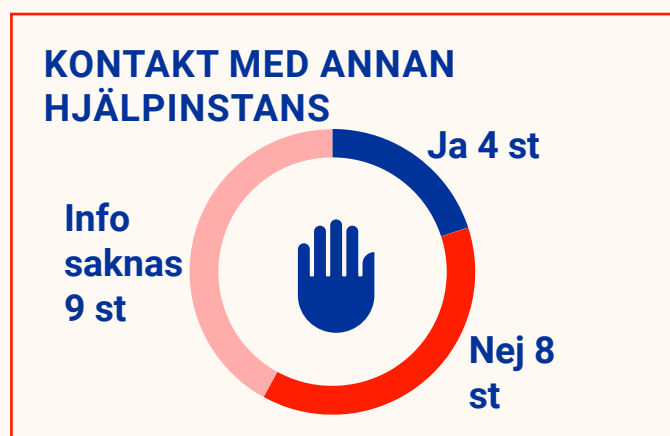
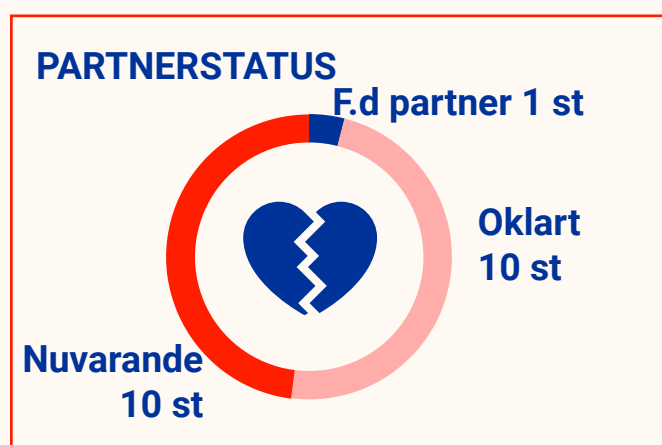
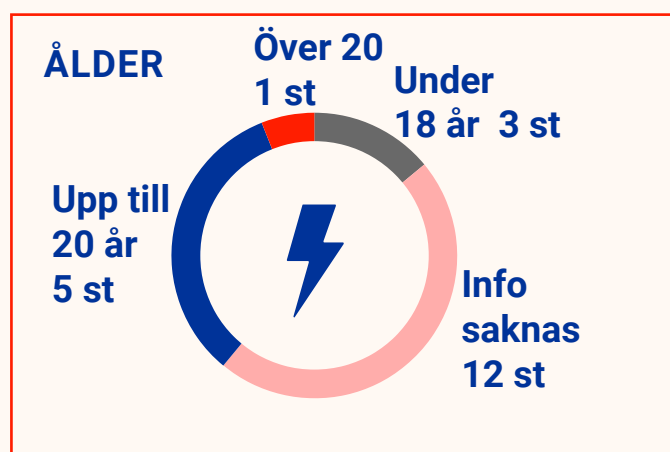
29,4% BERÄTTAR OM MER ÄN EN
TYP AV VÅLD

VÅLD I UNGAS SAMKÖNADE RELATIONER

UTSATTA KILLAR

21 KONTAKTER
I SAMTLIGA KONTAKTER LYFTS
MER ÄN EN TYP AV VÅLD

VÅLD I UNGAS SAMKÖNADE RELATIONER

Det finns väldigt lite kunskap och forskning om våld i ungas partnerrelationer även när det gäller samkönat våld. Vissa sådana erfarenheter finns i vårt material, både utifrån ett utsatthetsperspektiv och ett förövarperspektiv. Vi är mycket glada över att den gruppen hittar fram och söker stöd hos oss och planerar att utöka ett mer specifikt arbete för att fånga upp målgruppen ytterligare. Totalt handlar det om 52 kontakter med utsatta tjejer och 21 kontakter med utsatta killar. De är få till antalet och vi är därför försiktiga med att dra generella slutsatser, men avsaknaden av kunskap kring detta i samhället motiverar oss att ändå lyfta de erfarenheter som har framkommit.

Hos både killarna och tjejerna går tydligt att avläsa att deras sexuella läggning på olika sätt påverkar relationen och det våld de blir utsatta för eller utsätter andra för. Exempelvis genom att man inte vågar lämna för att partnern hotar med att avslöja den sexuella läggningen.

"Hon är inte så snäll. Hon slåss. Vi är tillsammans i hemlighet. Min familj är med i en frikyrka. Men jag är rädd för henne."

Både kontroll och svartsjuka återkommer i dessa ungas berättelser, precis som i de heterosexuella relationerna.

"Hon är jättesvartsjuk och håller stenkoll på var jag är"

Att de unga har svårt att definiera det sexuella våldet som just våld är ytterligare en gemensam nämnare med de heterosexuella relationerna.

"För typ ett år sen hade jag analsex. det var inte skönt, men har en kille som tjatar sig till det. Hur ska jag lära mig att säga nej?"

"Hon är några år äldre än jag. Jag gillar henne supermycket men hon har gjort sex grejer med mig som jag fattar typ inte e ok. Jag vill inte säga det egentligen för känns som jag sviker då. Det gör inget. Asså jag blev ju inte våldtagen. Det var bara lite konstigt."

Det fysiska våldet återfinns även i dessa relationer.

"Det är en grej med min partner, han slår mig en del. Så när vi inte hängde så blev han jättearg, och sa att han skulle slå mig, knuffa in mig i möbler och sånt."

"Min tjej har typ tagit stryptag på mig tre gånger. Första gången de hände så sa jag ifrån, hon sa förlåt och att det aldrig ska hända igen. Men nu vet jag inte längre".

Men att det ofta förekommer mer än en typ av våld i relationen beskrivs också.

"Vi tjafsade och hon blev bara argare och argare och så örfilade hon mig på kinden och ibland när jag sover brukar hon dra ner mina trosor utan att fråga och ta på mig och då brukar jag vakna"

Hot om att ta livet av sig återkommer, antingen uttryckt eller underliggande, så att de unga stannar i relationerna.

"Jag orkar inte med min flickvän men jag är rädd att hon tar livet av sig om jag gör slut, hon har försökt förut när jag gjort slut. Hon ska alltid pressa mig till att ha sex och när vi har sex så typ gör hon illa mig. Men jag har liksom slutat bry mig om att det gör ont. Men alltså om jag blöder när vi har sex och jag ber henne sluta så frågar hon liksom varför och då vet jag liksom inte vad jag ska svara då."

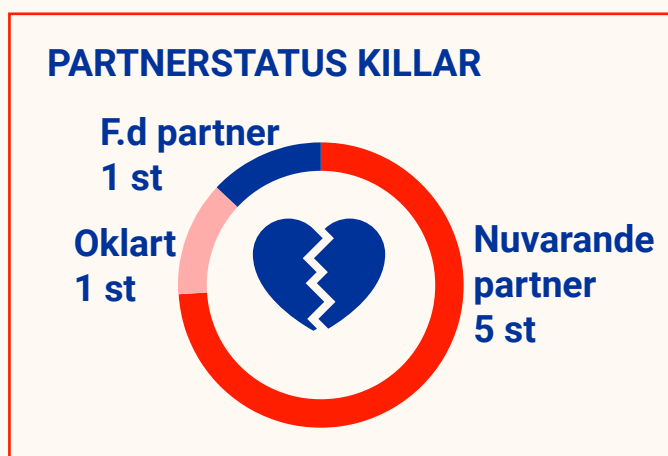
"Min flickvän och jag bråkar hela tiden och jag vågar inte lämna henne, hon säger att hon tar livet av sig då... hon slår mig ibland"

Intrycket är också att våldet i de samkönade relationerna är lika grovt och allvarligt som det som tjejer blir utsatta för av killar i heterosexuella relationer.

"är i ett väldigt komplicerat förhållande där min kille både har misshandlat mig psykiskt och fysiskt han har även våldtagit mig men klarar mig inte mig utan honom och vi träffas i smyg. jag vet att han inte är bra för mig men det går inte sluta älska honom."

"Jag var ihop med ett ex förut som liksom blev arg bara för att jag var trött, hon kunde göra illa vår katt för att jag skulle komma hem och hon slog mig när hon blev förbannad. Ja hon typ gjorde det mesta".

DE UNGA SOM UTSÄTTER I SAMKÖNADE RELATIONER

Även här är underlaget litet. Det handlar om sju kontakter med våldsutövande killar samt fyra kontakter med våldsutövande tjejer. Precis som i de heterosexuella relationerna så är den vanligaste ingången till att börja prata om det våld man utövar att berätta om svartsjuka och kontroll.

”Jag lider av extremt jobbig svartsjuka. Jag vill hela tiden veta var han är, vad han gör och vem han pratar med. Det har också hänt att jag läst meddelanden i smyg och jag mår dåligt över det.”

”Jag har kontrollbehov och är galet svartsjuk. Jag vill verkligen inte det. Men jag kan inte sluta kontrollera min flickvän”.

Men i några fall lyfts både det fysiska och sexuella våldet som de utsätter sina partners för.

”När jag blir arg blir jag helt galen och gör saker jag ångrar. Jag kollar i hennes mobil och ber henne ta bort folk, blir arg när hon inte kan träffa mig och vill inte att hon ska umgås med vissa människor och kan även ibland ta till våld. Jag vill verkligen inte det.”

”Jag och min förra kk, vi har gjort slut nu, en gång så testade jag att göra en sexuell grej på honom, jag märkte efter ett tag att han nog inte var ok med det så slutade men nu har han sagt till en av våra kompisar att jag har våldtagit honom”.

Att porren finns närvarande även i de samkönade relationerna syns också.

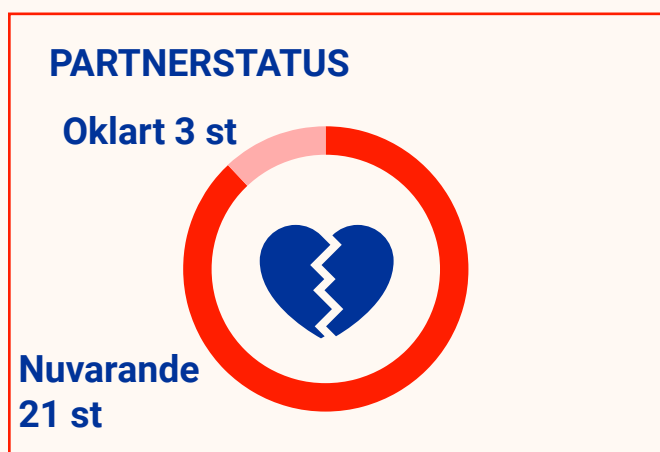
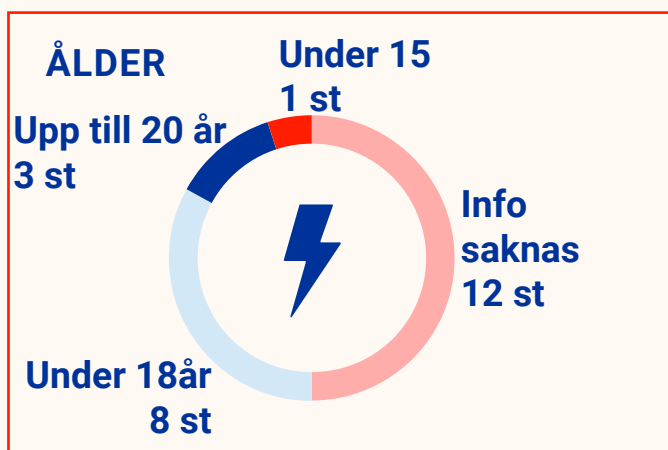
”Jag vill strypa min kille när vi har sex men han vill inte det och då bråkar vi. Det började när jag började titta på porr. Jag blir kåt av att ha den makten, så jag kan typ inte sluta för just då känns det så skönt att vara den som äntligen sparkar på nån.”

VÅLD I UNGAS PARTNER- RELATIONER OCH DE SOM SVARAT "ANNAT/VILL INTE DEFINIERA SIG"

UTSATTA

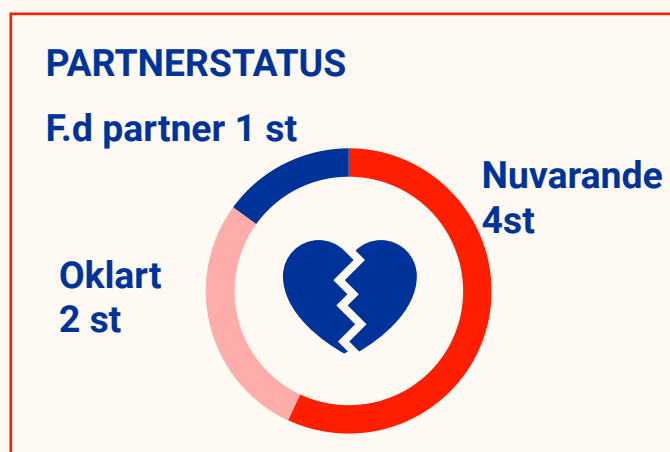
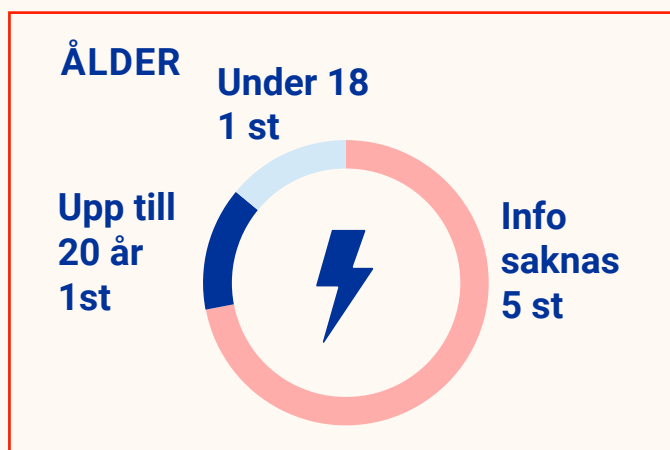
24 kontakter

52,4% berättar om mer än
en typ av våld

VÅLD I UNGAS PARTNERRELATIONER OCH DE SOM SVARAT "ANNAT/VILL INTE DEFINIERA SIG"

DE SOM UTSÄTTER

I vårt underlag ingår enbart de personer som besvarat vår enkät och där själva angett "annat/vill inte definiera" på frågan om kön i denna grupp.

Även om underlaget är litet så har vi valt att lyfta det material vi har att tillgå. Detta av samma anledning som när det gäller de samkönade relationerna, det vill säga det finns ytterst lite övrigt material att tillgå på detta område och det kan vara värdefullt att få en, om än liten, insikt i detta. Vi påminner även här om att vara försiktig med att dra generella slutsatser av ett så begränsat material.

Svartsjuka och kontrollbeteende lyfts fram precis som i övriga grupper.

"vad kan jag göra för att inte vara lika kontrollerande kring min partner. har extrem ångest och kontrollbehov"

"trodde aldrig att min första relation skulle vara såhär känns som att jag är tillsammans med ett kontrollfreak"

Även i dessa relationer förekommer också fysiskt och sexuellt våld.

"Han tvinga mig suga hans kuk och gav mig örfilar"

"Min flickvän brukar slå mig och det är så jobbigt. Det började med att hon var aggressiv när vi hade sex och sen fortsatte det"

De lyfter även fram en rädsla för sin partner.

"Jag vill verkligen bara att han ska flytta men jag är så jävla rädd. Han vill absolut inte heller att jag sover hos någon killkompis (fast är ju bi så det hade ju liksom inte spelat någon roll). Jag mår verkligen skit."

Värt att notera är att det är återkommande i några kontakter att personer som fyllt i "annat/vill inte definiera sig" och har relationer med killar för att undvika negativa reaktioner från omgivningen blir utsatta för våld av dessa killar. Man skulle alltså kunna säga att omgivningens svårigheter att acceptera dessa unga medför att de hamnar i förhållanden där de utsätts för våld.

"Hela tiden ska jag ställa upp på hans sex-grejer och vill jag inte så slår han mig. Men sen övertygar jag mig om att jag vill för att jag ska försöka övertyga mig om att jag inte är lesbisk. Och mina föräldrar är så glada för nu tror dom jag har pojkvän och inte flickvän. Jag vill ju bara ha en pojkvän så folk är nöjda."

"Enda anledningen till att vi är tillsammans är att jag ska gömma för min familj att jag inte gillar killar men jag hatar verkligen att ha sex med folk som har kuk."

"Går i samtal för mitt ex - han slog, hotade o våldtog. Jag är bi och vill vara med tjejer men jag vågar inte vara öppen, en jag känner fick så mycket hat när hon kom ut. Jag har varit med en tjej innan det var bra."

Även hos de personer som fyllt i "annat/vill inte definiera sig" framträder ett lika grovt våld som det som tjejerna blir utsatta för av sina pojkvänner.

"Jag är trans. Är mobbad för att vara bög men jag gillar bara killar och min pojkvän hjälper mig så mycket men sen säger han att ska vi ha sex och jag vill ibland men oftast gör han det bara. Jag älskar honom men gillar inte när han binder mig och stoppar in den i min rumpa. Idag tvingade han mig att suga av honom."

PORREN OCH UNGAS RELATIONER

Porren – en påverkansfaktor på ungas relationer

Att porren finns som en närvarande faktor i ungas liv visste vi från våra tidigare erfarenheter av att arbeta med både stöd och våldsförebyggande arbete. Att det däremot så tydligt skulle framkomma i deras berättelser och särskilt i samband med det sexualiserade våldet, som tjejerna utsätts för, är något som behöver markeras och uppmärksammas särskilt.

”Han drar mig i håret, tvingar mig att ha hans penis i munnen. jag blev väldigt chockad. Men han har sagt att han tittar på mycket porr, ofta med någon form av analsex, det är hemsk och det gör ont. Men han förstår inte det. Han blir arg och irriterad när han inte får sex på det vis han vill. Men han förstår inte att porr inte är riktigt sex.”

Det är uppenbart, från våra tusentals konversationer med unga, att porren är en stark påverkansfaktor på deras relationer.

”Jag är rädd för min pojkvän. Han gör mig illa ibland sexuellt. Och det är också jobbigt för han kollar på jättemycket porr och han vill att vi gör likadant som på videon han sett, ibland kan det vara jättejobbiga saker.”

De 200 unga som medverkade i våra referensgrupper ansåg att affischen med texten ”Måste man gå med på strypsex” var den absolut viktigaste.

Det är också den som över året varit den mest klickade annonsen på snapchat. Trots detta så är det ofta denna affisch som vuxna inte vill sätta upp eller låter bli att beställa.

”Såg en reklam på insta om strypsex. Måste man gå med på det? Min kille vill alltid ha det. Jag vill egentligen inte. Jag har svimmat en gång men var som vanligt efter igen.”

Precis som med andra typer av våldshandlingar så lägger tjejerna skammen och skulden hos sig själva istället för där den hör hemma – hos den som utsätter dem.

”Han vill hela tiden göra nya grejer.. och jag får så ont.. (en gång så spydde jag på honom efter att han tryckt ner sin penis i munnen på mig och jag kunde inte andas, fick ingen luft och han blev vansinnig på mig och skrek att i filmerna så händer detta aldrig och att jag är äcklig och dum i huvudet) jag skämdes i flera dagar efteråt.. Jag skäms än idag.”

I berättelse efter berättelse återkommer porrens effekter, både direkt och indirekt och både från den utsattas perspektiv och från berättelser av den som utsätter. I vissa fall är det mycket tydligt, som i de fall då tjejer explicit uttrycker att deras killar tvingar dem att ställa upp på saker som de sett i porr.

”Han är beroende av porr. Han säger att han känner sig som en man när han gör så mot mig. Jag sa åt honom att sluta men då blev han arg. Satte sig på mig och tog strypgrepp. Sen spotta han på mig och sa att jag inte ska göra så mycket motstånd, för mitt eget bästa.”

Handlingar som är väldigt vanligt förekommande i dagens mainstreamporr – som strypsex, deep throat och ass to mouth (a2m) – är något som killarna vill testa på sina tjejer.

”Han skrev liksom typ vill slå ditt ansikte med min kuk och att han vill dra mig i håret och ta mig bakifrån, strypa mig, och även kissa på mig”

”Han får mig liksom att säga ja, övertygar på nåt vis, till massa konstiga sexgrejer, stryptag, kissa i min mun, sätta sig på mitt ansikte, stoppa ner olika dildos i min mun tills jag spy, osv. Men sen kan han ta stryptag på mig även när de inte handlar om sex”

Flera tjejer lyfter att de känner äckel, hat och frustration kring porrens påverkan.

”Nej men min partner tittar väldigt mycket på porr och ”tvingar mig” att va med. Och sen att vi ska göra de vi tittat på. Det va ”okej” i början men hen kollar på så konstiga saker nu för tiden. Jag blir äcklad av bara ordet porr.”

”Men det är just porrgrejerna jag spy på och att han liksom älskar dom”

”I början försökte han ofta få mig att liksom gå djupare, han sa att det inte är pinsamt om jag skulle råka spy, brukar tjejerna spy i porr? jag klarar inte av att kolla på porr, jag vägrar”

De beskriver hur de känner obehag när de inser vad de förväntas ställa upp på.

”Har börjat hänga med en kille som verkar ”porrskadad” och det känns typ obehagligt dom gånger vi pratat om sex, han frågar om analsex, a2m, om jag kan ta hans penis djupt i halsen. Jag hatar verkligen porr, jag ville kräkas när jag läste vad a2m var.”

Men i vissa fall tänker de att det är lika bra att stå ut, att det ska vara så här för att alla andra verkar göra det.

”Ibland vill han titta på porr innan vi har sex. han har gjort allt med sin förra tjej. vill liksom inte vara sämre, känns som att det är lättare att jag bara står ut med det han vill. men han vill typ att jag suger av honom och han kör ner den rätt långt i halsen. då brukar jag få svårt att andas. han tycker det är sexigt. jag mår jättedåligt. hans killkompisar gör samma sak med sina tjejer och jag har inte varit tillsammans med någon innan så vet inte.”

Även killarna lyfter porrens påverkan på deras syn på tjejer och på sex.

”porren tror jag är ett lika stort problem För både killar och tjejer. men på helt olika sätt och kanske att det är inte normalt sex om min tjej spy”

”Är allt sex ok så länge båda är med på det? Typ gagging och så. det känns bra och sen en stund efteråt så kan man skämmas. Har slutat kolla porr nu.”

"har ett porrberoende som fått mig att behandla andra illa, tänjer på gränserna, göra saker som vi inte kommit överens om, typ trycka ner min kuk djupare när hon suger är en sån typisk grej eller sånt med analen, det är typ standard i porr"

Att mer eller mindre tvingas eller kännas sig tvingad att kolla på porr är inte ovanligt. Ofta mår man dåligt både av att bli tvingad och av innehållet man ser.

" Nej men han börjar kalla mig saker som inte alls känns okej för mig för att jag inte gillar att kolla på porr med honom typ. Alltså jag tycker bara de är äckligt. Hade jag bara kollat på porr med honom hade han varit nöjd."

"Det var jobbigt att kolla på för var scener på hennes ansikte när hon bara skrek och grät."

Att det ofta leder till väldigt våldsamma inslag i relationen lyfts ofta.

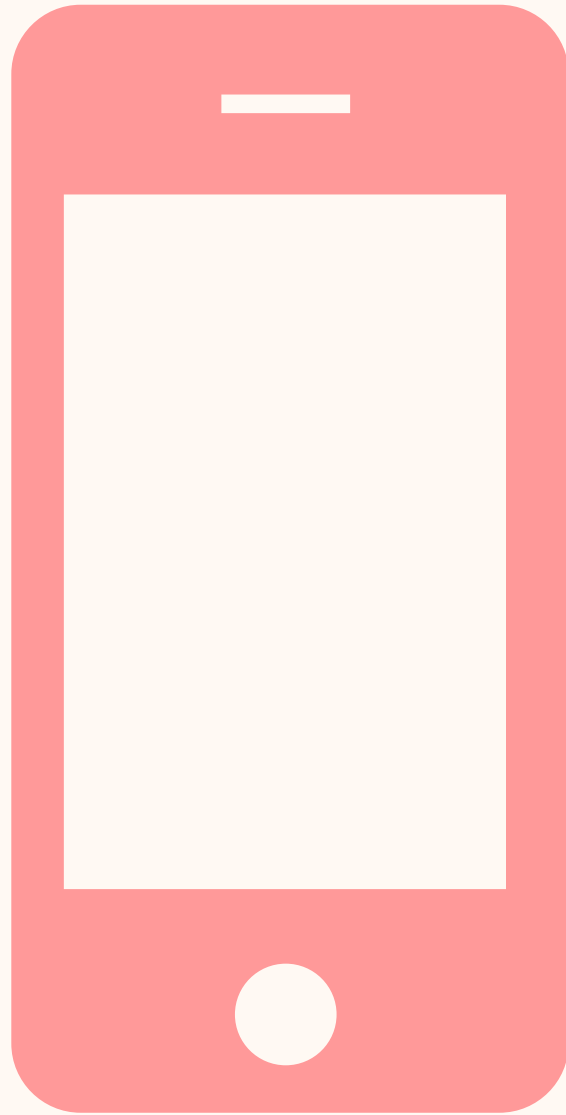
"När vi hade sex, han va jättevåldsam. Han betedde sig som om han gjorde en porrfilm. Slog jättehårt på min rumpa hela tiden och utan att säga nåt så stoppade in den i min rumpa"

"Min pojkvän, han kommer ta livet av mig om det fortsätter såhär. Han utför brutala våldtäkter. Han har sjuka porrfilmtanter. Som han utför med mig, mot min vilja. Jag är så rädd."

Att de unga har ett stort behov av ett samhälle som tar upp frågan mycket tydligare är också uppenbart i flera chattar:

"Nu har jag bara sett lite porr för jag blir så äcklad av det men jag tycker skolan måste bli bättre på och informera för om det fortsätter vågar jag inte tänka hur det kan bli i framtiden. det är så himla svårt att älska sex men hata porr..."

Det är uppenbart att en avgörande insats för ett framgångsrikt arbete mot killars våld mot tjejer och våld i ungas relationer måste inkludera att angripa den påverkan som pornografin har idag på unga. Den finns tillgänglig i barn och ungas telefoner bara ett knapptryck bort och är fylld av kvinnohat, förnedring och våld. Det vill säga motsatsen till de budskap, såsom ömsesidighet, respekt och kvinnor och mäns lika värde, som vi vill förmedla till unga för att uppnå ett jämställt samhälle fritt från våld.

ÖVRIGA REFLEKTIONER

Att de unga blir utsatta för våld, i många fall väldigt grovt sådant, är uppenbart. Särskilt framträdande är killars våld mot tjejer som sticker ut både till grad och mängd. Detta är inte förvånande med tanke på att mäns våld mot kvinnor är ett strukturellt stort och allvarligt samhällsproblem.

Att redan som ung utsätts för våld kan ge allvarliga konsekvenser på både psykisk och fysisk hälsa, livskvalitet, skolresultat och framtida möjligheter.

"Jag går i skolan och det här förstör så mkt för mig. Fick tex ett e på mitt svenskaprov pga detta. Innan allt det här fick jag alltid A eller B. Jag minns inte sist jag genuint var glad."

I samtalen med de unga så bekräftas också den koppling som enligt forskning finns gällande en ökad risk mellan att uppleva våld hemma (ofta pappas våld mot mamma) och att sen antingen utsätta eller utsättas för våld i sin egen relation.

"Förut så tänkte jag liksom att det var så konstigt att mamma lät pappa vara dum mot henne. Jag tyckte det var så dumt av henne att inte säga emot. Men jag fattar liksom nu. Men jag är rädd att andra ska tycka så om mig om de visste. Är det inte så himla konstigt att jag egentligen borde veta bättre?"

Våldet kan ske hemma men också i skolan och ibland vet föräldrarna om det och ibland är man tillsammans i smyg. I några fall framkommer att de unga lever i en hederskontext och alltså inte är "tillåtna" att ha den relation som de sedan blir utsatta i vilket naturligtvis försvårar att berätta om våldet och söka stöd.

"Mina föräldrar vet inte att jag har kille"

"Vi träffas i smyg"

Vi noterar även att de unga som trots allt försökt att söka stöd och hjälp i många fall berättar om att de då upplevt okunskap, förminskande av problemet och dåligt bemötande.

"Jag gick till kuratorn på ungdomsmottagningen men hon fick mig på helt fel tankar, jag berättade för henne att jag sprungit på honom några gånger på en dag, då sa hon att det var ödet och att vi kanske skulle försöka igen och kuratorn i skolan sa mest att det går över, att det inte verkar nödvändigt att boka in ett nytt möte utan att tiden läker alla sår."

Att det för många är just den första relationen har också en stor påverkan och är något som skiljer sig från de vuxnas relationer.

"han är min första kärlek och har därför ingenting annat att jämföra med när det gäller sättet han behandlar mig"

Ungarelationer.se finns även för målgruppen kompisar, både till utsatta och den som utsätter. Anledningen är att unga ofta inte berättar för någon om sin utsatthet, men om de berättar så är det ofta för en kompis. Dessa samtal är färre till antalet.

De flesta är kompisar till utsatta och berättar att de känner oro, kanske har sett blåmärken eller märker att partnern försöker kontrollera kompisens.

"Han hotade med att komma till skolan och träffa henne om hon eller vi inte svarade på telefon. En dag ringde han henne 50 ggr och till mig 20 ggr"

Detta är en viktig målgrupp att adressera, dels med tanke på den betydelse de kan ha för den det gäller, dels för att de ofta själva känner ett väldigt stort ansvar för situationen. De vittnar om att misstanken eller vetskapen om att ens kompis är utsatt för våld skapar stor oro och stress.

"jag har inte kunnat sova vissa kvällar för detta..."

"är så stressad, gråtit massor, allt är så dåligt med min kompis, eller med hennes kille"

Kompisar till någon som utövar våld behöver mer uppmärksamhet och insatser, särskilt i det våldspreventiva arbetet, eftersom vi vet att det är mycket viktigt att omgivningen på olika sätt markerar mot beteende som inte är okej. Läs gärna mer om detta i vårt stödmaterial för vuxna som möter unga.³⁹

En röd tråd som syns i många chattar är av vilken oerhört stor betydelse och skillnad ett stöd kan göra för de unga.

Jag är så tacksam över att det finns sidor som denna. Så man kan prata med någon även om man känner att man inte har någon vän eller familjemedlem att prata med

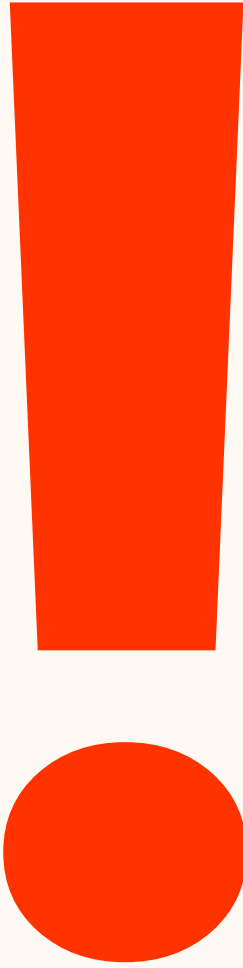
Ville bara säga att ni har hjälpt mig och att jag kommit ur ett förhållande jag blev skadad av att befinna mig !! Kan inte tacka er nog!!!! Jag lyckades ta mig ur det och känner mig som en ny person, tack vare er!!

Tack, är så glad över det. Det hjälper väldigt mycket att prata med er, de känns typ som att de lättar på trycket över bröstet.

Tack att du räddade mig

Nån som vågar fråga! ÄNTLIGEN

I flera fall, särskilt när det gäller de som tackar ja till egen stödkontakt, så ser vi hur möjligheten att få stöd och hjälp kan leda till att man vågar berätta om våldet för andra vuxna och får skydd samt stöd i att till slut faktiskt lämna relationen. I flera fall där relationen inte hunnit så långt och vi får en möjlighet att komma in i tid med vårt stöd så kan de stödsökande relativt snabbt komma fram till att det inte är en okej situation och hitta kraft och styrka att avsluta.

KRAFTTAG KRÄVS FÖR ATT STOPPA OCH FÖREBYGGA KILLARS VÅLD MOT TJEJER

Sverige har ratificerat Istanbulkonventionen⁴⁰ vars syfte bland annat är att skydda kvinnor mot alla former av våld samt att förebygga, lagföra och avskaffa våld mot kvinnor. I artikel 3f skrivs tydligt ut att **definitionen av kvinnor i konventionen även omfattar dem under 18 år**. Europarådet har i en första granskning av hur Sverige uppfyller sina åtaganden enligt konventionen lämnat 41 rekommendationer för att landet ska leva upp till sina åtaganden. Vissa är särskilt starka, som man menar bör åtgärdas omedelbart.

Sverige arbetar också utifrån Agenda 2030 och de globala målen där mål 5.2 innebär att alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet ska avskaffas.

Sedan 2017 har vi också en nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor. Den har som andra utgångspunkt **"Större uppmärksamhet på flickors och unga kvinnors utsatthet för våld"**.

Utgångspunkterna ska vara vägledande när det gäller att uppnå de fyra målsättningarna:

1. Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld
2. Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn
3. Effektivare brottsbekämpning
4. Förbättrad kunskap och metodutveckling

I den första uppföljningen av strategin som kom i januari 2020 så konstateras att just

denna utgångspunkt, som specifikt nämner vad strategin betonar är den mest utsatta brottsoffergruppen, är den minst förekommande och finns i endast 11 procent av de drygt 200 åtgärder som uppföljningen identifierat.

Åtgärder som tar hänsyn till eller riktar sig till flickor och unga kvinnor återfinns huvudsakligen inom målsättning 2, där insatser kring ökad upptäckt och stärkt skydd och stöd till brottsoffer förekommer. Utgångspunkten förekommer i färre åtgärder inom de andra målsättningarna och saknas helt inom de brottsbekämpande.

Inom ramen för uppföljningen har även en barnrättslig analys genomförts. I denna konstateras bland annat att ökat stöd för våldsutsatta unga personer i parrelationer kan behövas för att till exempel anmäla våldet. Det påpekas också att det krävs underlag från BRÅ när det gäller personer under 18 år i kartläggningar av brott i nära relation. Vidare konstateras att våldsutövande män och pojkar oftast nämns tillsammans i strategin, utan att göra någon åtskillnad mellan dem varken i stöd och behandlingsinsatser eller inom ramen för rättssystemet.

Man skriver också att **"på den indikativa nivån behöver uppmärksamheten öka för att upptäcka ungas våldsutsatthet i parrelationer och insatser till redan våldsutsatta måste utvecklas vidare"** samt att "förebyggande insatser behövs på alla de olika nivåerna när det gäller våld i unga parrelationer.

HÄR ÄR VÅRA ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Mot bakgrund av detta är det tydligt att den nationella stöd- och kunskapsplattformen ungarelationer.se fyller ett stort hål men också att det finns stora brister i arbetet mot killars våld mot tjejer. Som nämnts inledningsvis så är insatser mot detta också en förutsättning för att mäns våld mot kvinnor, i enlighet med det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet, ska upphöra.

Mäns våld mot kvinnor börjar med killars våld mot tjejer. Vi kräver därför en omedelbar åtgärdsplan som till en början bör omfatta dessa punkter:

1. Satsningar mot killars våld mot tjejer och våld i ungas relationer, både när det gäller prevention och stöd, måste **resurssättas** på samma sätt som när det gäller vuxna. Sannolikt behövs större satsningar då vi vet att våldsutsattheten bland unga kvinnor är större.⁴¹

2. Killars våld mot tjejer ska alltid **inkluderas** och särskilt lyftas i arbete, policy och strategier som berör frågan om mäns våld mot kvinnor.

3. Bredare och fler **kunskapshöjande insatser** liknande kampanjen ”Svartsjuka är inte romantiskt” för allmänheten måste genomföras – målet är en medvetenhet om att killars våld mot tjejer är ett stort och vanligt förekommande samhällsproblem.

4. Socialtjänsten behöver börja följa de skrivningar om våld i ungas partnerrelationer som finns i både föreskrifterna och allmänna råden samt i handboken om våld, och inleda utredningar baserat på kännedom om denna typ av våld. Om det inte sker bör vid en uppföljning av frågan skrivningar kring detta skärpas och förtydligas ytterligare.

5. Skolans ansvar gällande stöd, skydd och åtgärder när det gäller elever som både utsätts och utövar denna typ av våld ska förtydligas.

6. Rutinmässiga frågor om psykiskt, fysiskt och sexuellt våld som definieras med exempel ska ställas till alla unga inom både hälso- och sjukvården och elevhälsovården. Har de sett och hört närstående utsättas för psykiskt, fysiskt och sexuellt våld under sin uppväxt, om de själva har utsatts för det definierade våldet eller om de har utövat psykiskt, fysiskt och sexuellt våld mot någon annan.

7. Skolan ska ha **porrkritiska samtal** med barn och unga.

8. Använd ny eller befintlig lagstiftning för att **begränsa** åtkomsten av **pornografiskt material** för barn.

Med bakgrund av att inga åtgärder på området effektivare brottsbekämpning i den nationella strategin kunnat identifieras gällande utgångspunkten ”större uppmärksamhet på flickors och unga kvinnors utsatthet för våld” är det också av avgörande betydelse att:

9. Rättsväsendet får i uppdrag att särskilt utreda och lagföra dessa brott. Ett sådant uppdrag ska innehålla både en kunskaps-
höjande insats, nödvändig resursfördelning och ett fokus på att bland annat tillämpa fridskränkingsbrotten i högre utsträckning samt kontaktförbud gällande unga våldsutövare i relation.

10. Arbetet med att **identifiera unga förövare** i tid intensifieras markant, dels genom att även fråga om våldsutövande i mötet med unga, dels genom att utöka arbetet med exempelvis behandlande insatser av våldsutövare av våld i relationer till att även inkludera dem som är under 18 år.

Att börja arbeta mot killars våld mot tjejer är en förutsättning för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och det arbetet måste intensifieras och prioriteras omedelbart. Bara så kan vi uppnå visionen om ett jämställt samhälle fritt från våld och Sverige leva upp till sina åtaganden både nationellt och internationellt.

FOTNOTER

1. BRÅ (2018)
2. SOSFS 2014:4 Föreskrifter och allmänna råd <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2014-5-7.pdf>
3. Våld- Handbok om socialtjänstens och hälso-och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2016-6-37.pdf>
- 4 Se vidare under avsnittet ”Kunskapsöversikt” s.12
- 5 Se också vidare i rapport från BRÅ om åtgärder på området i Finland, Danmark och Sverige https://www.bra.se/download/18.62fc8fb415c2ea10693349a/1496242938276/2017_K%C3%A6restevold.pdf
6. Läs mer på brottsoffermyndigheten.se/projektkatalog/vald-mellan-ungdom-i-nara-relationer---prevalens-sammanhang-och-ungdomars-egna-roster
7. En kortare lättfattlig översikt över tidigare forskning finns även att tillgå i Söderqvist, A. (2019)
8. BRÅ (2018)
9. BRÅ (2018)
- 10 Stonard et al. (2014)
11. Barter, C., McCarry, M., Berridge, D. & Evans, K. (2009)
12. Norén & Eriksson, 2017
13. Hellevik, P. & Överlien, C. (2016)
15. Sjödin, A-K., Wallinius, M., Billstedt, E., Hofvander, B., Nilsson, T. (2017)
16. Gottzén, L. and Korkmaz, S. (2013)
17. Hellevik. P., Överlien. C., Barter. C., Wood. M., Aghtaie. N., Larkins. C., & Stanley. N. (2015) samt Korkmaz, S. & Överlien, C. (2019)
18. Hellevik. P., Överlien. C., Barter. C., Wood. M., Aghtaie. N., Larkins. C., & Stanley. N. (2015)
19. Överlien, C. (2018)
20. Överlien, C. (2018)
21. Al-Alosi, H. (2017)
22. Överlien, C., Hellevik, P. & Korkmaz, S (2019)
23. Romito et al 2013; Barter et al. 2017; Se Korkmaz 2017 för en forskningsöversikt
24. BRÅ (2018)
25. Överlien, C., Hellevik, P. & Korkmaz, S (2019)
26. Korkmaz, S. & Överlien, C. (2019)
27. Överlien, C., Hellevik, P. & Korkmaz, S (2019)
28. Stanley, Barter, Wood, Aghtaie, Larkins, Lanau, and Överlien (2016)
The relationships identified by this large-scale European survey between regular exposure to online pornography and abusive behavior in intimate relationships support Livingstone et al.’s (2011) conclusion that encountering pornography online constitutes a common but serious risk for young people.

29. Stanley, Barter, Wood, Aghtaie, Larkins, Lanau, and Överlien (2016)
30. Korkmaz, S. & Överlien, C. (2019)
31. Korkmaz, S. & Överlien, C. (2019)
32. Korkmaz, S. & Överlien, C. (2019)
33. Korkmaz, S. & Överlien, C. (2019)
34. Överlien, C., Hellevik, P. & Korkmaz, S (2019)
35. Överlien, C. (2018)
36. Citaten som återfinns i rapporten kommer alla från chattarna med de unga eller från feedbacken de unga lämnat i enkäten efter avslutad chatt. På ungarelationer.se informeras de unga om att deras berättelser kan användas för utbildning, kunskap och forskning. För de ungas säkerhet och anonymitet har vi ändå valt att ändra vissa ord eller specifika detaljer i citaten så att de inte ska vara igenkänningsbara. Eftersom citaten kommer från långa konversationer med volontärer så är också vissa citat sammanfogade ur en längre konversation.
37. För en jämförelse så rapporterar Kvinnofridslinjen att var femte samtal till dem är ett så kallat tyst samtal.
38. Statistiken baserar sig på volontärernas ifyllda uppgifter efter varje avslutat chattsamtal. I 22% av samtalen kan vi säkerställa denna ytterligare genom att komplettera med de ungas egna svar på enkäten som de i dessa fall besvarat.
39. ”Stödmaterial för att motverka killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer, utgivet av 1000 Möjligheter i samarbete med Jämställdhetsmyndigheten och Länsstyrelserna. Finns att ladda ned på ungarelationer.se/material
40. Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet
41. Ett tydligt exempel på detta är att staten årligen finansierar arbetet med Kvinnofridslinjen med ca 7 miljoner kronor medan ungarelationer.se ännu inte har någon som helst grundfinansiering för 2020. Endast ett öronmärkt projektmedel om 300 000 kr finns beviljat från Brottsofferfonden.
42. https://www.mucf.se/sites/default/files/gottzen_-_killars_vald_mot_tjejer_i_nara_relationer.pdf
43. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13676261.2019.1610557?scroll=top&needAccess=true#>
44. <http://su.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1328874&dswid=-6956>
45. link.springer.com/article/10.1007/s10896-019-00120-9

REFERENSLISTA

- Al-Alosi, H. (2017). Cyber-violence: digital abuse in the context of domestic violence. *University of New South Wales Law Journal*, 40(4), 1573–1603
- Barter, C., McCarry, M., Berridge, D. & Evans, K. (2009). *Partner exploitation and violence in teenage intimate relationships*. London: NSPCC.
- Barter, C., Stanley, N., Wood, M., Lanau, A., Aghtaie, N., Larkins, C., and Øverlien, C. (2017) Young people's online and face-to-face experiences of interpersonal violence and abuse and their subjective impact across five European countries. *Psychology of Violence*
- BRÅ 2018 "Brott i nära relationer bland unga" – En kortanalys från Brottsförebyggande rådet
- Gottzén, L. and Korkmaz, S. (2013) Killars våld mot tjejer i nära relationer: Familjers och vänners responser Stockholm: Ungdomsstyrelsen⁴²
- Hellevik, P. & Øverlien, C. (2016). Teenage intimate partner violence: Factors associated with victimization among Norwegian youths. *Scandinavian Journal of Public Health*, 44(7), 1–7
- Hellevik, P., Øverlien, C., Barter, C., Wood, M., Aghtaie, N., Larkins, C., & Stanley, N. (2015). Traversing the generational gap.
- Young peoples views on intervention and prevention of teenage intimate partner violence. In N. Stanley & C. Humphreys. (Eds.), *Domestic violence and protecting children: New thinking and approaches* (pp. 34–49). London: Jessica Kingsley Publishers.
- Korkmaz, S. & Øverlien, C. (2019): Responses to youth intimate partner violence: the meaning of youth-specific factors and interconnections with resilience, *Journal of Youth Studies*⁴³
- Korkmaz, S. (2017) *Research on Teenage Intimate Partner Violence within a European Context: Findings from the literature*.
- In Holt, S. Øverlien, C. and Devaney, J. (eds.) *Responding to Domestic Violence. Emerging Challenges for Policy, Practice and Research in Europe*. Jessica Kingsley Publishers
- Norén, J & Eriksson, M (2017) *Förändringsarbete med våldsutövande män. Strategier för kvalitetsutveckling*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Landsting
- Sjödén, A-K., Wallinius, M., Billstedt, E., Hofvander, B., Nilsson, T. (2017). Dating violence compared to other types of violence: similar offenders but different victims. *The European Journal of Psychology Applied to Legal Context*, 9(2):83–91
- Stanley, Barter, Wood, Aghtaie, Larkins, Lanau, and Øverlien (2016) *Pornography, Sexual Coercion and Abuse and Sexting in Young People's Intimate Relationships: A European Study*. *Journal of Interpersonal Violence*, 1–26.
- Söderqvist, A. (2019) "Jag har ju hela livet framför mig - en narrativ studie om unga tjejers berättelser om att leva i en våldsam relation"⁴⁴
- Romito, P., Beltramini, L and Escribà-Agüir (2013) *Intimate Partner Violence and Mental Health Among Italian Adolescents: Gender*

Stonard, K. E., Bowen, E., Lawrence, T. R. and Price, S. A. (2014) 'The relevance of technology to the nature, prevalence and impact of Adolescent Dating Violence and Abuse: A research synthesis.' *Aggression and Violent Behavior*, 19, 390-417

Överlien, C. (2018). Våld mellan ungdomar i nära relationer. Digitala medier och utövan- det av kontroll. *Socialvetenskaplig Tidskrift*, 2018,1, 67–86

Överlien, C., Hellevik, P. & Korkmaz, S. (2019) Young Women's Experiences of Inti- mate Partner Violence – Narratives of Con- trol, Terror, and Resistance *Journal of Family Violence*⁴⁵

TIPS!

Möter du unga och vill arbeta vidare med frågan om killars våld mot tjejer och våld i ungas partner- relationer?

Ladda ned vårt Stödmaterial som vi tagit fram tillsammans med Jämställdhetsmyndigheten och Länsstyrelserna i Sverige. Det ger dig kunskap, verktyg, övningar och texter för att kunna lyfta frågan med unga.

Finns att ladda ned på

**[www.ungarelationer.se/
material](http://www.ungarelationer.se/material)**

KUNSKAPSCENTRET FÖR UNGAS RELATIONER

Kunskapscentret för ungas relationer (KUR) ska fokusera på frågorna om killars våld mot tjejer, våld i ungas partnerrelationer och faktorer av betydelse för ungas relationer såsom pornografi, psykisk ohälsa samt våldsutsatthet och våldsutövande.

Det ska samla, stödja och tillgängliggöra kunskap och forskning och vara drivande i ovan nämnda frågor.

Kunskapscentret har en expertgrupp bestående av ledande forskare och sakkunniga på området till sin hjälp.

KUR kommer att publicera forskning i lättillgängligt format, rapportera nyheter och bedriva påverkan på området samt ta fram och samla metoder för att motverka våld i och främja sunda våldsfria unga relationer.

Läs mer på www.ungarelationer.se/kur

www.ungarelationer.se